

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

Gyorsjelentés

Szakképzési Pályakövetési Rendszer Kérdőíves Modul

2023/2024 tanév

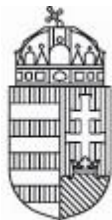

Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal

2024.

A Szakképzési Pályakövetési Rendszer Kérdőíves Modul gyorsjelentése 2023/24-es tanév

NSZFH Szak- és Felnőttképzési Főosztály
Elemzési és Pályakövetési Munkacsoport

NEMZETI
SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI
HIVATAL

Kézirat lezárva: 2024. szeptember 5.

Bevezetés

A szakképzésben tanulók nyomonkövetése során az Európai Tanács ajánlásának megfelelően a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal kérdőíves módszerrel is felméri a tanulók életútját. Az aktuális jogszabályi keretek alapján jelenleg a tanulmányaikat folytatók elérése valósítható meg. A felmérés során három különböző mérőeszközzel vizsgáltuk a szakképzésbe járók három alcsoportját. Összesen 37 061 érvényes válasz érkezett a kérdőívekre, melyek 2024. április 11. és május 31. között voltak elérhetők az érintett tanulóknál. A minta reprezentálja a szakképzésbe járó 9. évfolyamos, köztes évfolyamos és végzős évfolyamra járó tanulókat főbb személyes és képzési jellemzőik szerint. A Módszertani áttekintés fejezetben további részletek olvashatók a mintavétel és az adatfelvétel körülményeiről. Az egyes kérdések megválaszolása nem minden tanuló számára volt kötelező, így az eredmények közlésekor előfordulhatnak kisebb eltérések az adott kérdésre érkező visszajelzések számában. A kutatás során összesen három tanulói csoportban valósult meg az adatgyűjtés, ezért kiemelten fontos tisztázni, hogy ezek milyen következtetésekre adnak lehetőséget:

Csoport	Célcsoport	Kérdéskör
A csoport	9. évfolyamos, iskolarendszerű szakképzésben részt vevő, szakképzésbe belépő diákok vagy rugalmas képzésen tanulók	Megismerhetjük, hogy milyen vélemények, attitűdök alakultak ki a tanulóknál azokkal a pályaaorientációs tevékenységekkel kapcsolatban, amelyekben (jellemzően általános iskolában) részt vettek; az ösztöndíjprogram sikerességét a pályaválasztási motiváció kapcsán; a szakma- és intézményválasztás mögött kirajzolódó döntési mechanizmusokat, melyek segíthetnek a szakképzés népszerűsítését célzó tevékenységek megtervezésében. A rugalmas képzési utak (Dobbantó program, Műhelyiskola, Orientációs évfolyam) vizsgálata által kapott eredmények elősegíthetik a korai iskolaelhagyás csökkentésére irányuló stratégiák kialakítását.
B csoport	a 2023/24-es tanévben legalább 10. évfolyamra, de nem végzős évfolyamra járó, iskolarendszerű szakképzésben részt vevő diákok	A köztes évfolyamok véleménye alapján megtudhatjuk, mit gondolnak a diákok jelenlegi képzésükről, illetve mennyire elégedettek a szakképzéssel kapcsolatban. Többek között elmondhatják véleményüket a duális képzésről és az ösztöndíj fontosságáról is, illetve betekintést nyerhetünk, terveznek-e továbbtanulni, vagy elhelyezkedni a tanult területükön. A képzéssel való elégedettség felmérése mentén lehetőség nyílik a szakképzés fejlesztésére és a képzések közötti átjárás támogatására.

C csoport	Végzősök, a tanulmányaikat befejezni készülő diákok	A pályakövetés szempontjából ez a célcsoport adhat választ azokra a kérdésekre, melyek a szakképzés utáni elhelyezkedési és továbbtanulási tervekhez vonatkoznak. A kérdőív eredményei alapján megismerhetjük továbbá a pályaaorientációs tevékenység és karriertanácsadás szerepét az életpálya alakulásában. A munkaerőpiacra kapcsolatos elvárások és váradakozások is feltáradásra kerülnek.
-----------	--	--

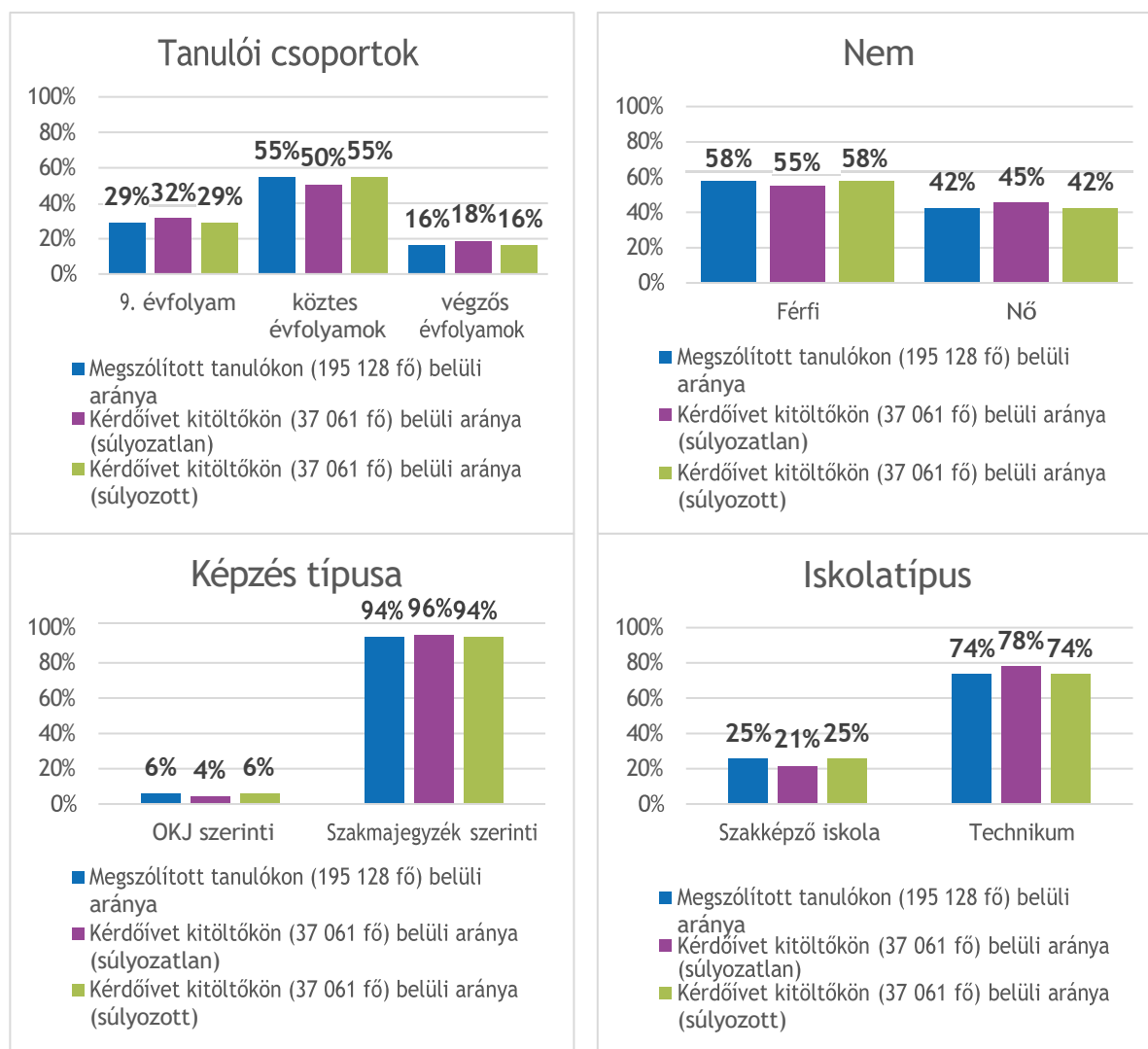
Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	3
TANULÓI MINTA ÖSSZETÉTELE A POPULÁCIÓHOZ VISZONYÍTVÁ	6
<i>A főbb jellemzők szerint válaszadók megfelelő módon képviselik a teljes sokaságot, így a minta elemzéséből a teljes populáció jellemzőire következtethetünk</i>	
KÉPZÉSVÁLASZTÁS KÖRÜLMÉNYEI.....	8
<i>A tanulók elsősorban az iskolák honlapjain tájékozódnak a szakképzésről</i>	
<i>A diákok közel kétharmada érdeklődés alapján választotta a szakképzést</i>	
<i>Aktuális képzésüket is érdeklődés alapján és a jó elhelyezkedési esélyek miatt választják a diákok.....</i>	
KÉPZÉSEL KAPCSOLATOS ELÉGEDETTSÉG.....	12
<i>A diákoknak tetszik, amit tanulnak</i>	
<i>A tanulók számára fontos az ösztöndíj, és úgy érzik megdolgoznak érte</i>	
<i>A lakóhely típusa mentén nem mutatkozik jelentős különbség az ösztöndíj megítélésében.....</i>	
RUGALMAS KÉPZÉSEL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEL	16
<i>A szülők és a korábbi tanárok javaslatai is fontosak a rugalmas képzési utak választásában</i>	
TÁRSADALMI MOBILITÁS	20
TANULMÁNYOK MELLETTI MUNKA VÉGGZÉS	25
<i>A végzős diákok 32,7%-a vállalt munkát a duális képzésen felül.....</i>	
<i>A tanulmányaik mellett dolgozó végzős diákok közel 35%-a heti 1-10 órát tölt munkával, de 18%-uk 30 óránál is többet dolgozik hetente</i>	
<i>A diákmunkát végző végzős tanulók 28%-a, míg az egyéb munkát végzők 43%-a rendelkezik olyan munkával, ami a tanult szakmájához kapcsolódik.....</i>	
<i>A végzős diákok akkor érzik magukat sikeresnek a munkában, ha élvezik, amit csinálhatnak.....</i>	
<i>A duális képzésben a fizetés és a gyakorlatorientáltság a vonzó.....</i>	
<i>A duális képzésben részt vevő tanulók negyedének munkahelyén 6-20 fő dolgozik</i>	
<i>A duális képzésben részt vevő végzősok kétharmadának van lehetősége a jelenlegi munkáltatójánál elhelyezkednie a végzést követően</i>	
A KARRIER ÉS A TOVÁBBTANULÁS TÁMOGATÁSA	34

<i>intézmények látogatása</i>	<i>34</i>
<i>A tanulók magabiztosak az önéletrajz írásában</i>	<i>35</i>
JÖVŐBELI TERVEK.....	38
<i>A végzősöknél a munkaerőpiacra való átlépés, a köztes évfolyamosoknál a munka mellett a felsőoktatási tanulmányok elkezdése áll a középpontban</i>	<i>38</i>
<i>A végzősök ismerik a munkaerőpiaci elhelyezkedés támogatásának lehetőségeit</i>	<i>42</i>
<i>A szakmatanulást tervezők közel fele, míg a felsőoktatásba jelentkezni tervezők kétharmada utánajárt már a továbbtanulási lehetőségeinek.....</i>	<i>43</i>
<i>A tanulók az elméleti, gyakorlati és közismereti tárgyakból is többnyire átlagosan és jól teljesítenek.....</i>	<i>44</i>
TANULÓK JAVASLATAI	47
MÓDSZERTANI ÁTTEKINTŐ.....	49
<i>Táblázat- és ábrajegyzék</i>	<i>53</i>

Tanulói minta összetétele a populációhoz viszonyítva

A főbb jellemzők szerint válaszadóink megfelelő módon képviselik a teljes sokaságot, így a minta elemzéséből a teljes populáció jellemzőire következtethetünk

1. ábra: A teljes sokaság, súlyozatlan és a súlyozott minta fő eloszlásai N[megszólított tanulók száma]=195 128, N[válaszadók száma]=37 061¹

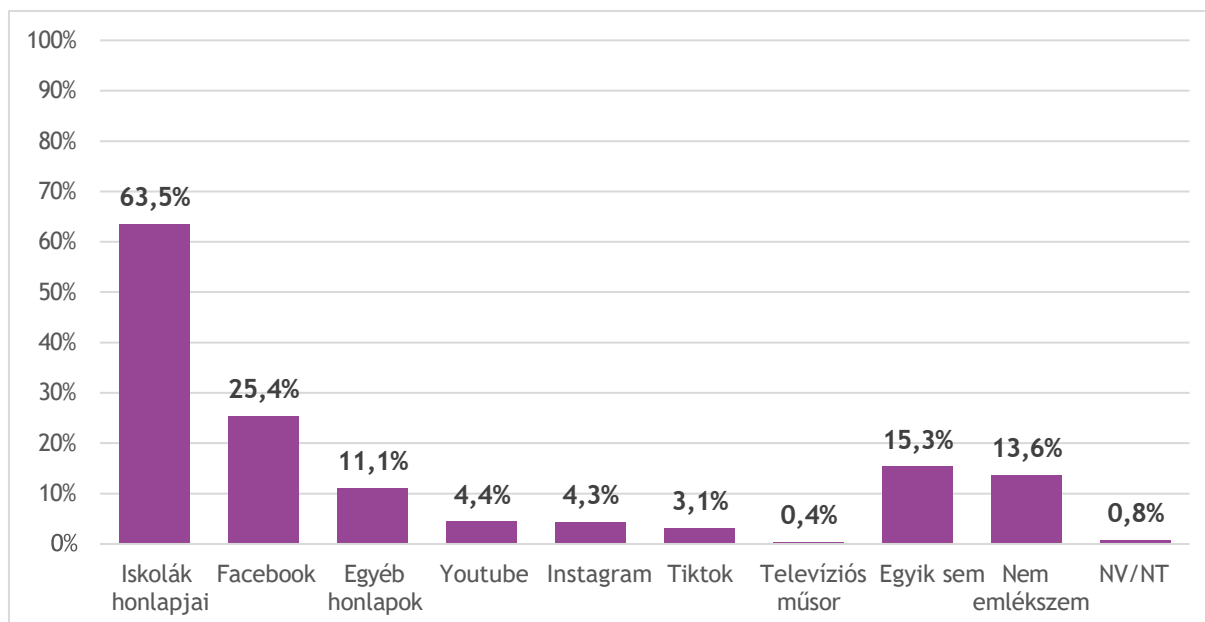
A kérdőív kitöltésére vonatkozó felkérő levelet 195 128 tanulónak küldtük ki a Kréta rendszerén keresztül. A kérdőívet összesen 37 061 tanuló töltötte ki. A tanulói

¹További 1-2 %-kal vettek részt a kitöltésben szakgimnáziumi és szakközépiskolai tanulók, ami az utolsó ábrán nem került feltüntetésre. Emiatt a szakképző iskolába és technikumba járó tanulók aránya összesítve nem éri el a 100%-ot.

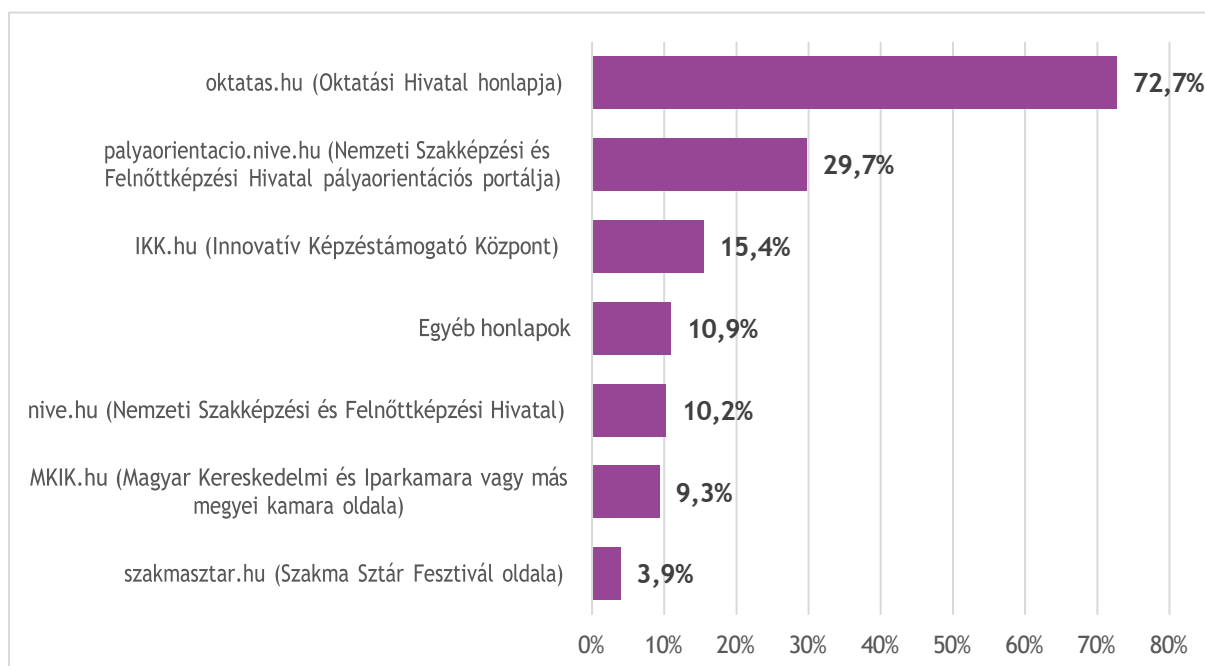
populáció és a minta néhány, reprezentativitási szempontként kiválasztott jellemzője szerint kismértékben eltért egymástól, e torzulásokat kétlépcsős súlyozási eljárás segítségével korrigáltuk. A súlyozott minta az egyes tanulói csoportokra (almintákra); a tanulók képzésének típusára, a tanulók nemére, életkori csoportjára, tanulói sajátosságaira (SNI vagy BTMN státusz); valamint az iskola regionális elhelyezkedésére és típusára reprezentatívnak minősül. Az egyes alminták a fenti szempontokra önállóan is biztosítják a reprezentativitás kritériumait. A Módszertani áttekintés című fejezetben további részletek olvashatók a súlyozásról és a kutatás egyéb körülményeiről.

Képzésválasztás körülményei

A tanulók elsősorban az iskolák honlapjain tájékozódnak a szakképzésről

2. ábra: Szakképzésről történő tájékozódás felületei – Honnan tájékozódtál a szakképzésről? - Több választ is megjelölhetsz!

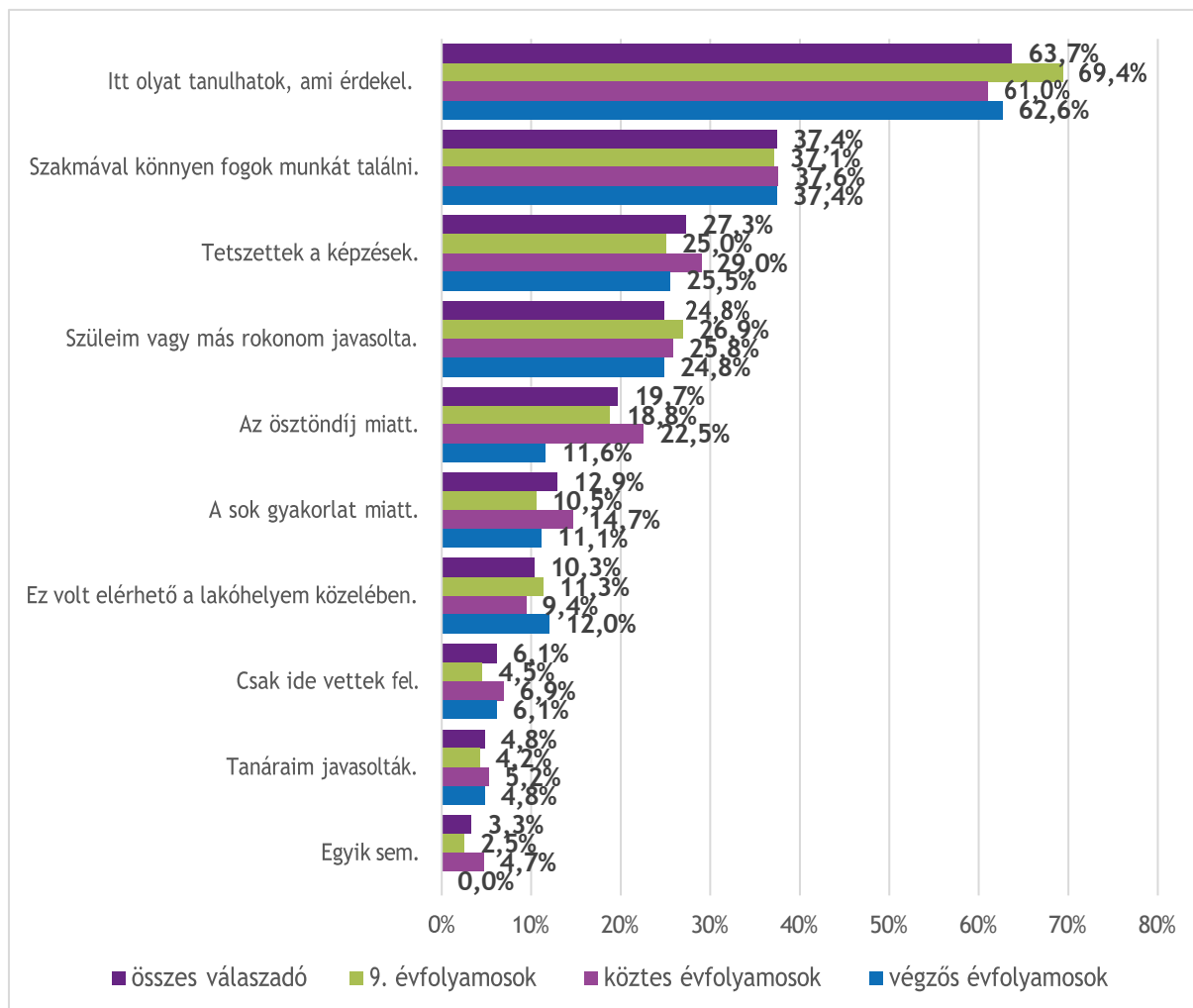

3. ábra: Szakképzésről történő tájékozódás felületei – egyéb honlapok – Az alábbiak közül mely oldalakat látogattad? Több választ is megjelölhetsz!

A szakképzésről történő tájékozódással kapcsolatos kérdések csak a 9. évfolyamos és a köztes évfolyamos diákoktól kerültek lekérdezésre. A válaszadók 63,5%-a az iskolák honlapjairól szerzett információkat a szakképzéssel kapcsolatban. A közösségi médiafelületek közül a Facebook a legnépszerűbb, a kitöltők 25,4%-a innen (is) tájékozódott a szakképzéssel kapcsolatban. További információforrást az egyéb honlapok nyújtottak, melyeket a válaszadók 11,1%-a látogattak. Az egyéb honlapok közül a legnépszerűbb az oktatás.hu, ezt az összes kitöltő 8%-a jelölte be, majd ezt követi a palyaorientacio.nive.hu 3,3%-kal.

A további, a képzésválasztás körülményeit vizsgáló kérdések mindhárom tanulói csoporttól lekérdezésre kerültek.

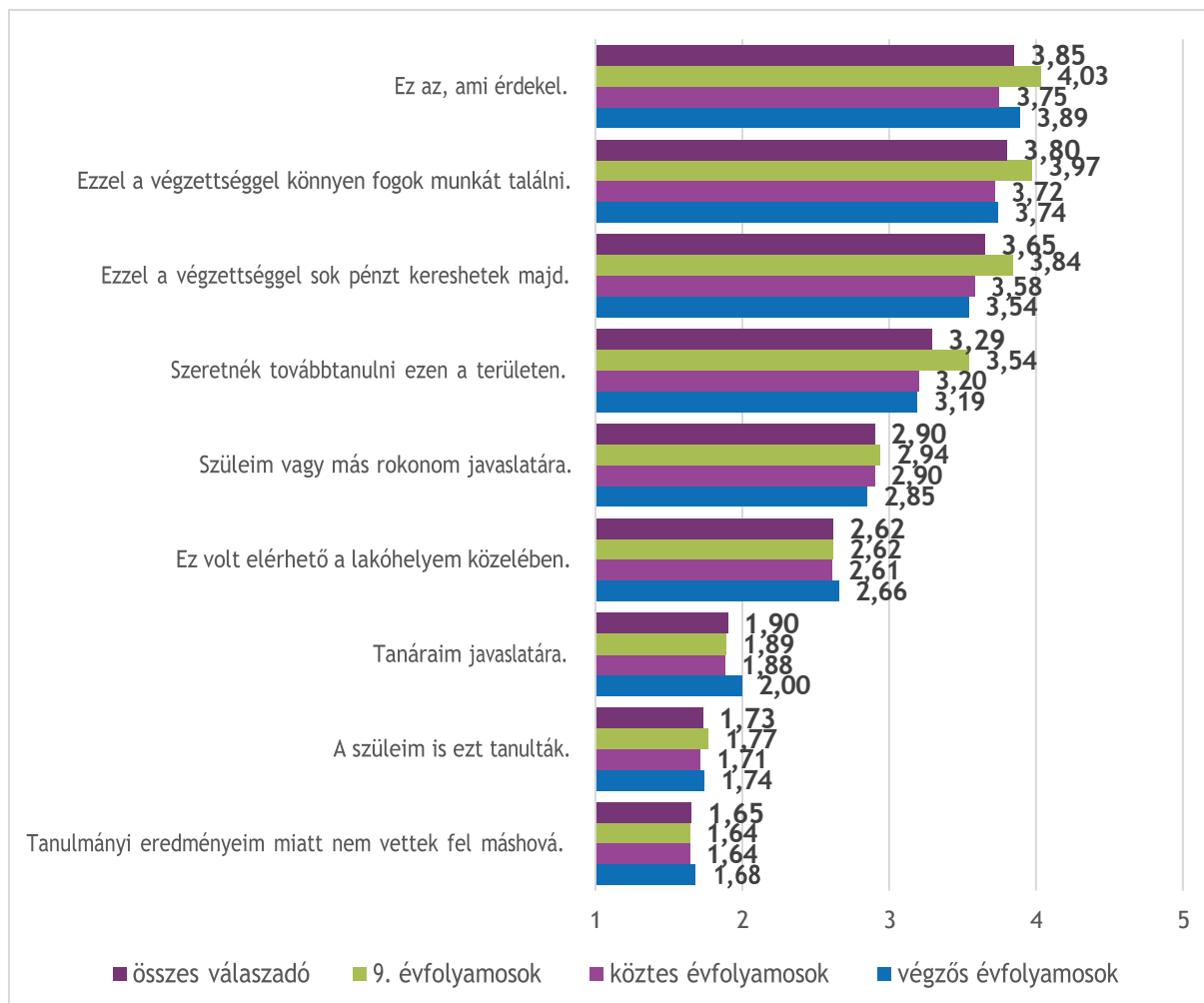
A diákok közel kétharmada érdeklődés alapján választotta a szakképzést

4. ábra: A szakképzés választásának körülményei – Miért választottad a szakképzést? Több választ is megjelölhetsz!

A válaszadó diákok legnagyobb része (63,7%) azért választotta a szakképzést, mert itt olyat tanulhat, ami érdekli őt. A 9. évfolyamos kitöltők kiemelkedő, 69,4%-a jelezte, hogy a szakképzésben olyat tanulhat, ami érdekli, azonban a köztes évfolyamosok és a végzősök esetében mindössze 61,0%, illetve 62,6% jelölte ezt a válaszlehetőséget. Az összes válaszadót figyelembe véve sokan gondolják úgy, hogy szakmával könnyen találnak munkát (37,4%), sokaknak tetszenek a képzések (27,3%), vagy szüleik, rokonaik javaslatára döntöttek a szakképzés mellett (24,8%). A kitöltők 19,7%-át az ösztöndíj lehetősége motiválta arra, hogy a szakképzés mellett döntsön.

Aktuális képzésüket is érdeklődés alapján és a jó elhelyezkedési esélyek miatt választják a diákok

5. ábra: Az aktuális képzés választásának körülményei – Miért választottad ezt a képzést? Jelöld mindegyik állításnál, hogy mennyire volt jellemző Rád a szakma választásakor!

A szakképzés és a konkrét, aktuálisan tanult képzés választásának motívumai nagyrészt megegyeznek. A kérdőívet kitöltő diákok főként érdeklődésből választották az adott képzést (ötfokozatú skálán 3,85-re értékelték ezt az állítást), úgy gondolják, ezzel a végzettséggel könnyen fognak munkát találni (3,80) és sok pénzt kereshetnek (3,65). Jellemző továbbá, hogy az adott területen szeretnének továbbtanulni (3,29).

Képzéssel kapcsolatos elégedettség

A diákoknak tetszik, amit tanulnak

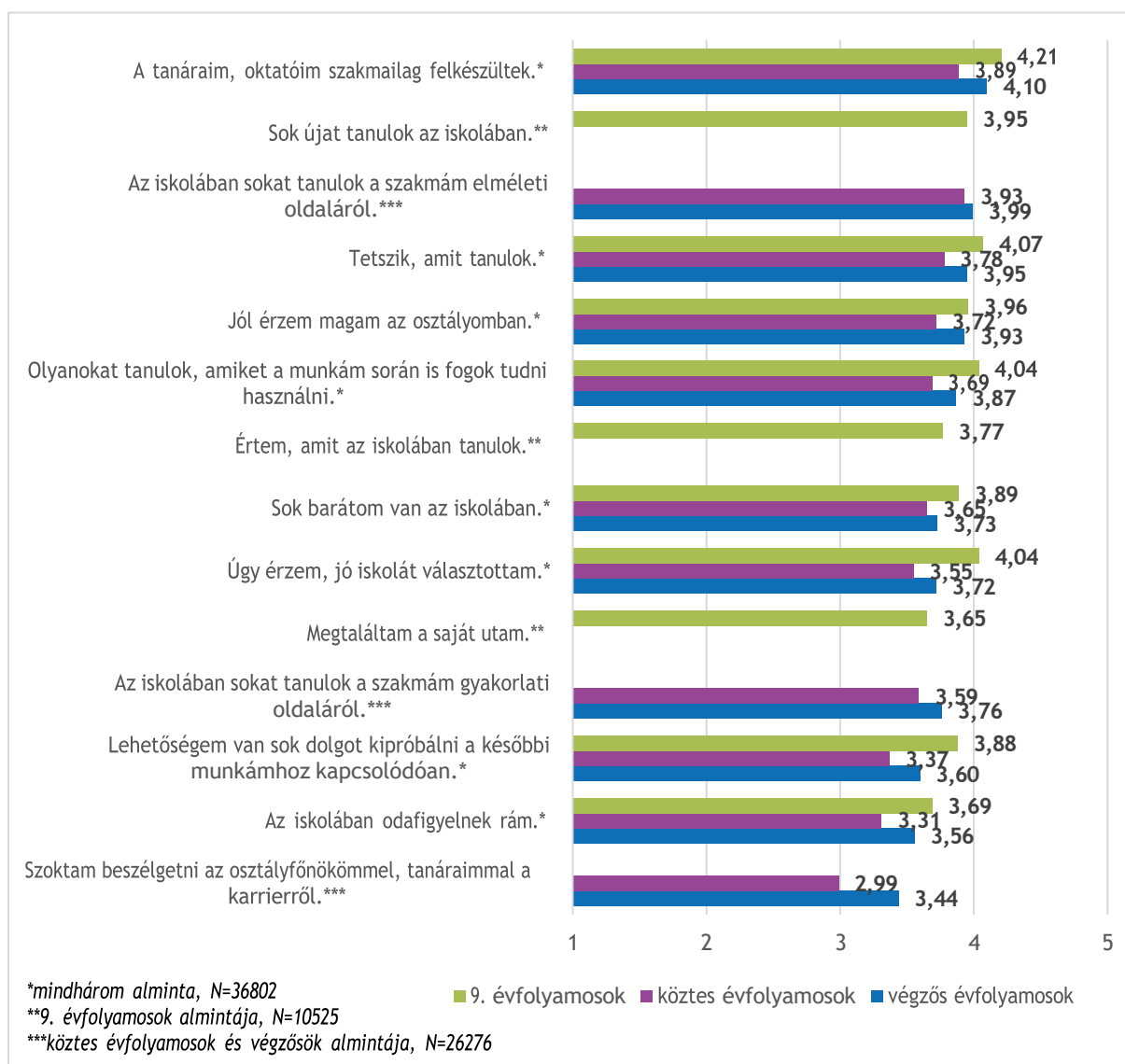
6. ábra: Képzéssel kapcsolatos elégedettség – Mennyire értesz egyet az alábbi állításokkal a jelenlegi képzésedre vonatkozóan?

átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben); mindhárom almintá; N=36 802;

9. évfolyamosok almintája, N=10 525; köztes évfolyamosok és végzősök almintája, N=26 276

A kérdőív a képzéssel kapcsolatos elégedettséget több aspektusból, 14 különböző állítás ötfokozatú skálán való értékelésével mérte. Az egyes csoportok tanulói a képzés

különböző szakaszaiban járnak, így részben eltérő tartalmú állítások vonatkoztak rájuk. Összesítve az eredményeket azt láthatjuk, hogy mindhárom csoport minden aspektus szerint a közepesnél elégedettebb. Az érdemi válaszok szerint a tanulók a tanáraik szakmai felkészültségével (4,01), a tanulnivalók újdonságával (3,95), a szakma elméleti oldalával kapcsolatos ismeretekkel (3,94), érdekességével (3,89), az iskolai osztály mindennapos életével (3,83) és a munka során hasznosítható tudás mértékével (3,82) elégedettebbek a leginkább.

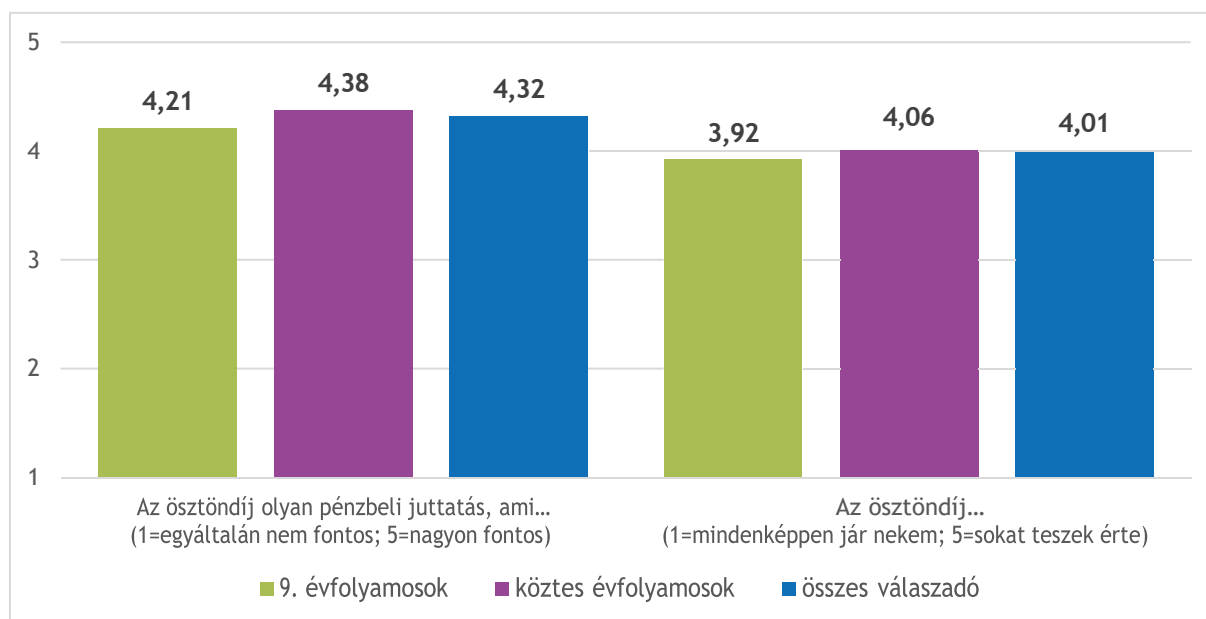

7. ábra: Képzéssel kapcsolatos elégedettség csoportonként – Mennyire értesz egyet az alábbi állításokkal a jelenlegi képzésedre vonatkozóan?
 átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben); mindhárom almintá, N=36 802;
 9. évfolyamosok almintája, N=10 525; köztes évfolyamosok és végzősök almintája, N=26 276

Ha tanulói csoportonként vesszük górcső alá a kérdéseket, akkor azt látjuk, hogy a 9. évfolyamosoknak tetszik a legjobban az a képzés, amin jelenleg tanulnak (ötfokozatú skálán 4,07-re értékelték ezt az állítást). A köztes évfolyamokon tanulók ugyanennek a szempontnak az értékelése 3,78-as értéket vett fel, a végzősöknél pedig 3,95-öt. A 9. évfolyamosok úgy érzik, jó iskolát választottak (4,04). A köztes évfolyamosok sokat tanulnak a szakma elméleti oldaláról (3,93) és olyanokat tanulnak, amiket a munkájuk során is tudnak majd hasznosítani (3,69). A végzősök is úgy érzik, hogy sokat tanulnak a szakma elméleti oldaláról (3,99) és emellett jól is érzik magukat az osztályban (3,93). Mindhárom tanulói csoport elégedett a tanárai szakmai felkészültségével (4,21; 3,89; 4,10).

A tanulók számára fontos az ösztöndíj, és úgy érzik megdolgoznak érte

A kérdőívet kitöltő 9. évfolyamos tanulók 93,8%, a 16 éves diákok 90,8%-a kap ösztöndíjat a jelenlegi képzésében (N=10 116 és N=18 443).²

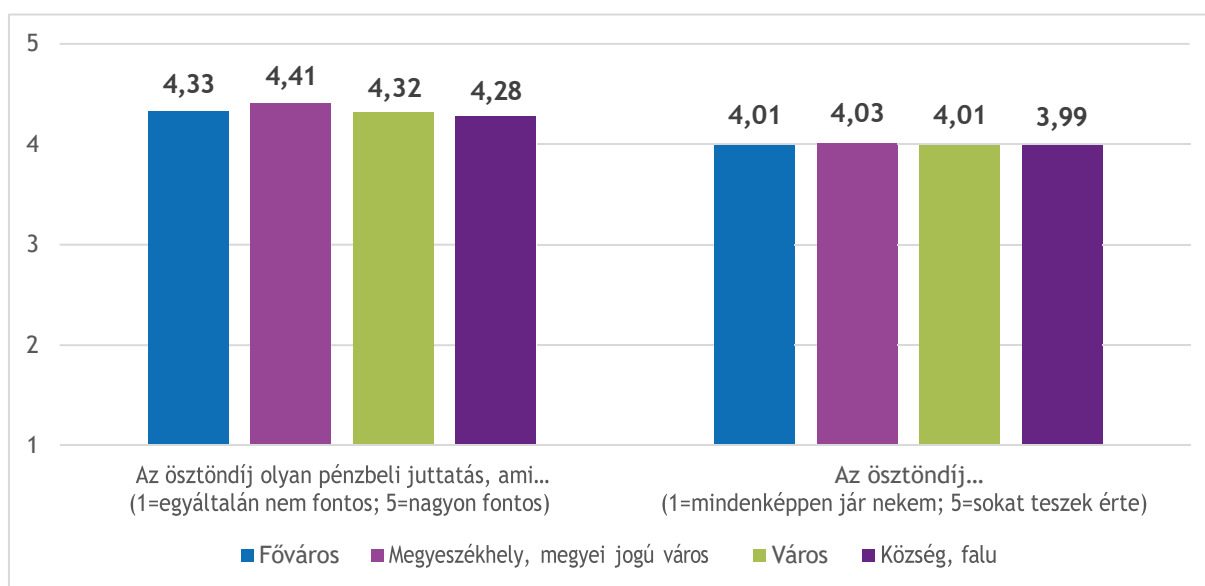
8. ábra: Kérlek, jelöld, hogy mit gondolsz az ösztöndíjról!
 átlagok ötfokozatú skálán alminták szerint (1: egyáltalán nem fontos/mindenképpen jár nekem – 5: nagyon fontos/sokat teszek érte);
 9. évfolyamosok és köztes évfolyamosok almintája; az ösztöndíjat kapók körében; N=28 559

A kitöltők fontosnak tartják az ösztöndíjat (ötfokozatú skálán 4,32-re értékelték ezt az állítást), a köztes évfolyamra járó diákok valamivel magasabbra értékelték (4,38) a 9.

² Az ösztöndíjjal kapcsolatos kérdéseket a végzős évfolyamokra járó tanulónak nem tettük fel.

évfolyamosoknál (4,21). A tanulók inkább úgy gondolják, hogy tesznek az ösztöndíjért, mintsem, hogy járna nekik (ötfokozatú skálán 4,01). A köztes évfolyamosok inkább érzik úgy, hogy megdolgoznak az ösztöndíjért (4,06) mint a 9. évfolyamosok (3,92).

A lakóhely típusa mentén nem mutatkozik jelentős különbség az ösztöndíj megítélésében

9. ábra: Kérlek, jelöld, hogy mit gondolsz az ösztöndíjról!
átlagok ötfokozatú skálán a lakóhely településtípusa szerint (1: egyáltalán nem fontos/mindenképpen jár nekem – 5: nagyon fontos/sokat teszek érte);
9. évfolyamosok és köztes évfolyamosok almintája; az ösztöndíjat kapók körében; N=28 559

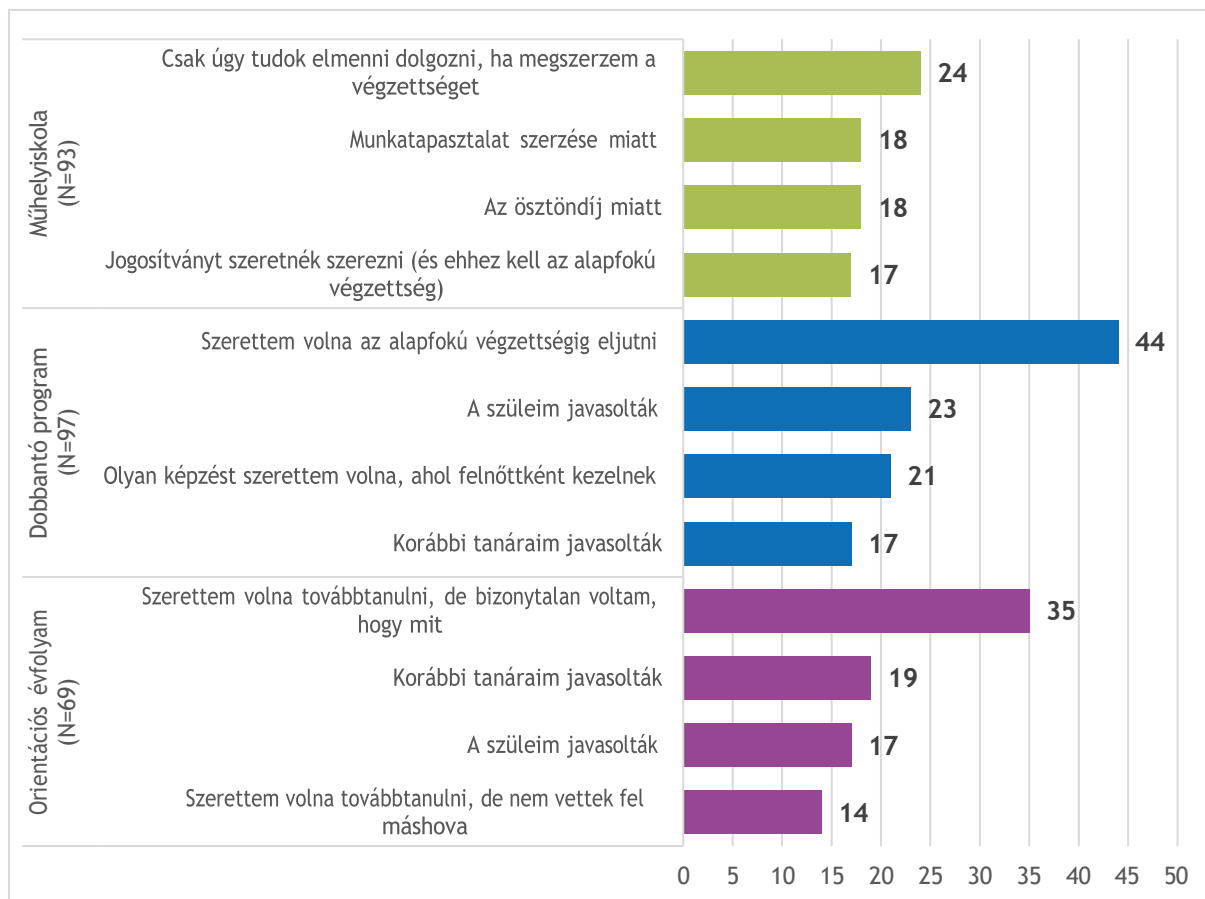
A lakóhely szerint alig mutatkozik különbség az ösztöndíj fontosságát illetően: a nagyobb településeken valamivel fontosabb, a kisebb településeken valamivel kevésbé fontosak e kiegészítő juttatások. Statisztikai különbség nincs abban a tekintetben, hogy a lakóhely településtípusa szerint mennyire érzik úgy a tanulók, hogy megdolgoztak az ösztöndíjért.

Rugalmas képzésekkel kapcsolatos kérdések

A rugalmas képzésre járók egy speciális alcsoportot alkotnak a szakképzésen belül. E programokban a teljes tanulói populáción belül összesen 2 661 fő érintett, amelyből a Műhelyiskolába járók száma 1 381, a Dobbantó programosok 991 főt, az Orientációs évfolyamra járók 289 főt tesznek ki. A mintaelemszám ennek megfelelően alacsony, az elemzésben használt statisztikai módszertan így csak korlátozottan alkalmas az általános következtetések levonására – a válaszokat mindenesetre az elemszámok feltüntetésével tájékoztatásképp az alábbiakban közöljük. A Műhelyiskolába járók közül 93 fő, Dobbantó programosok közül 97 fő, míg Orientációs évfolyamról 69 fő válaszolt a kérdésekre.³

³ A főszövegben közölt elemszámok súlyozott adatok. A tényleges (súlyozatlan) kitöltők száma a következő: Műhelyiskola: 62 fő; Dobbantó program: 24 fő; Orientációs évfolyam: 37 fő.

A szülők és a korábbi tanárok javaslatai is fontosak a rugalmas képzési utak választásában

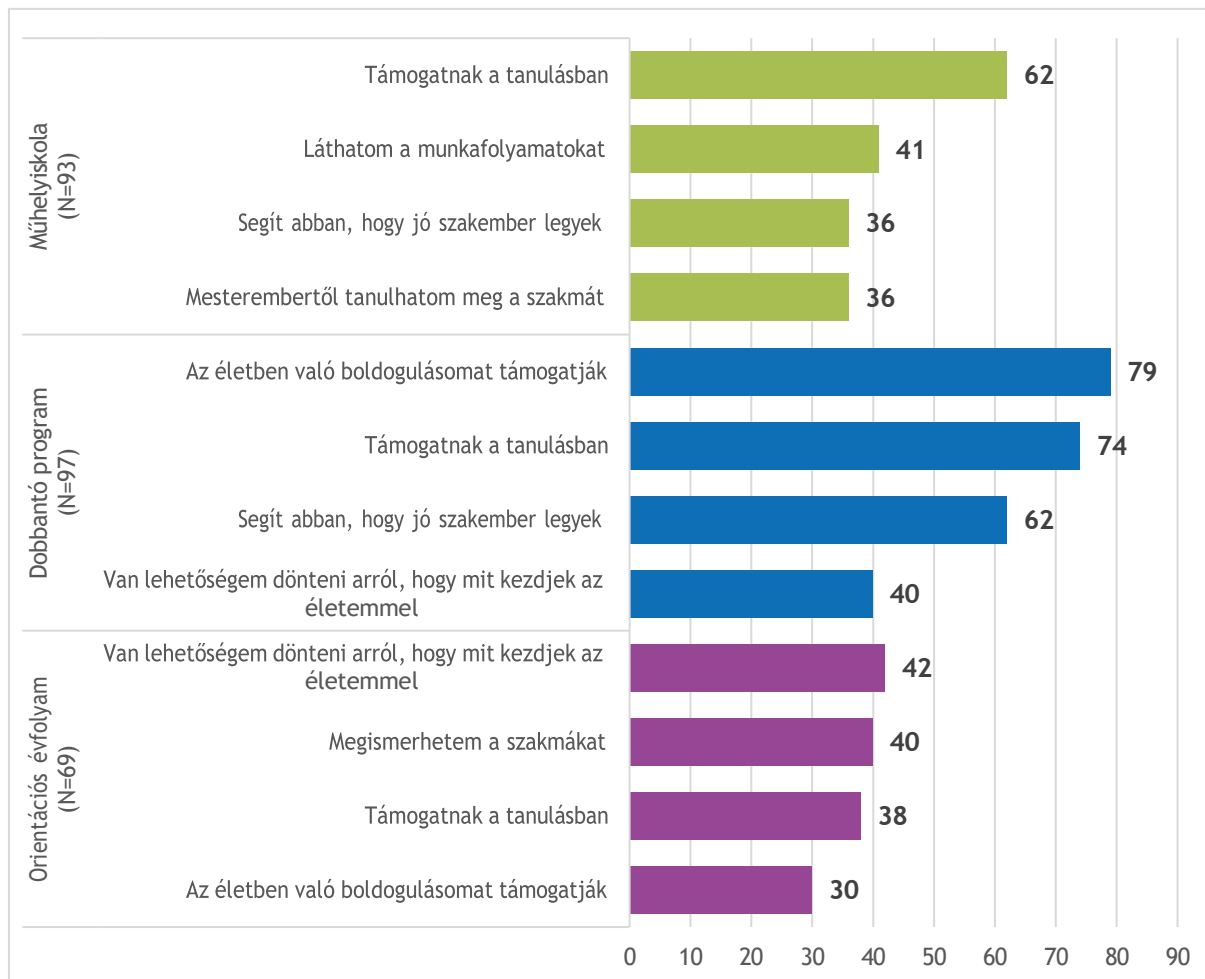
10. ábra: Rugalmas képzések választásának körülményei: a két legnépszerűbb állítást választók létszáma – Miért választottad a Műhelyiskolát / a Dobbantó programot / az Orientációs évfolyamot? Több választ is megjelölhetsz!
9. évfolyamosok almintája; N=259

A kérdőívet kitöltő, Műhelyiskolában tanulók jellemző módon a munkához szükséges végzettség megszerzése (24 fő), a munkatapasztalat megszerzése, illetve az ösztöndíj miatt (18-18 fő) választották ezt a képzési formát.

A Dobbantó programban résztvevő kitöltők alapfokú végzettséget szeretnének szerezni (44 fő), a szüleik javaslatára választották ezt a képzést (23 fő) és olyan képzést szerettek volna, ahol felnőttként kezelik őket (21 fő).

Az Orientációs évfolyamra a válaszadó diákok fele úgy került, hogy tanulni szeretett volna, de bizonytalan volt abban, hogy mit (35 fő). Ezenkívül sokan hallgattak a korábbi tanárok (19 fő) vagy a szülők (17 fő) javaslatára is.

A rugalmas képzéseken a gyakorlati, életközeli tapasztalatszerzést és a választási lehetőségeket kedvelik a diákok

11. ábra: Rugalmas képzések hozzáadott értéke: a legnépszerűbb állítást választók létszáma – Miért szeretsz a Műhelyiskolába / Orientációs évfolyamra / Dobbantó programra járni? Több választ is megjelölhetsz!

9. évfolyamosok almintája; N=259

A Műhelyiskolában tanulók úgy érzik, kellő támogatást kapnak a tanulásban (62 fő), örülnek, hogy láthatják a munkafolyamatokat (41 fő), segítséget kapnak abban, hogy jó szakemberek legyenek és mesteremberektől tanulhatják a szakmájukat (36-36 fő).

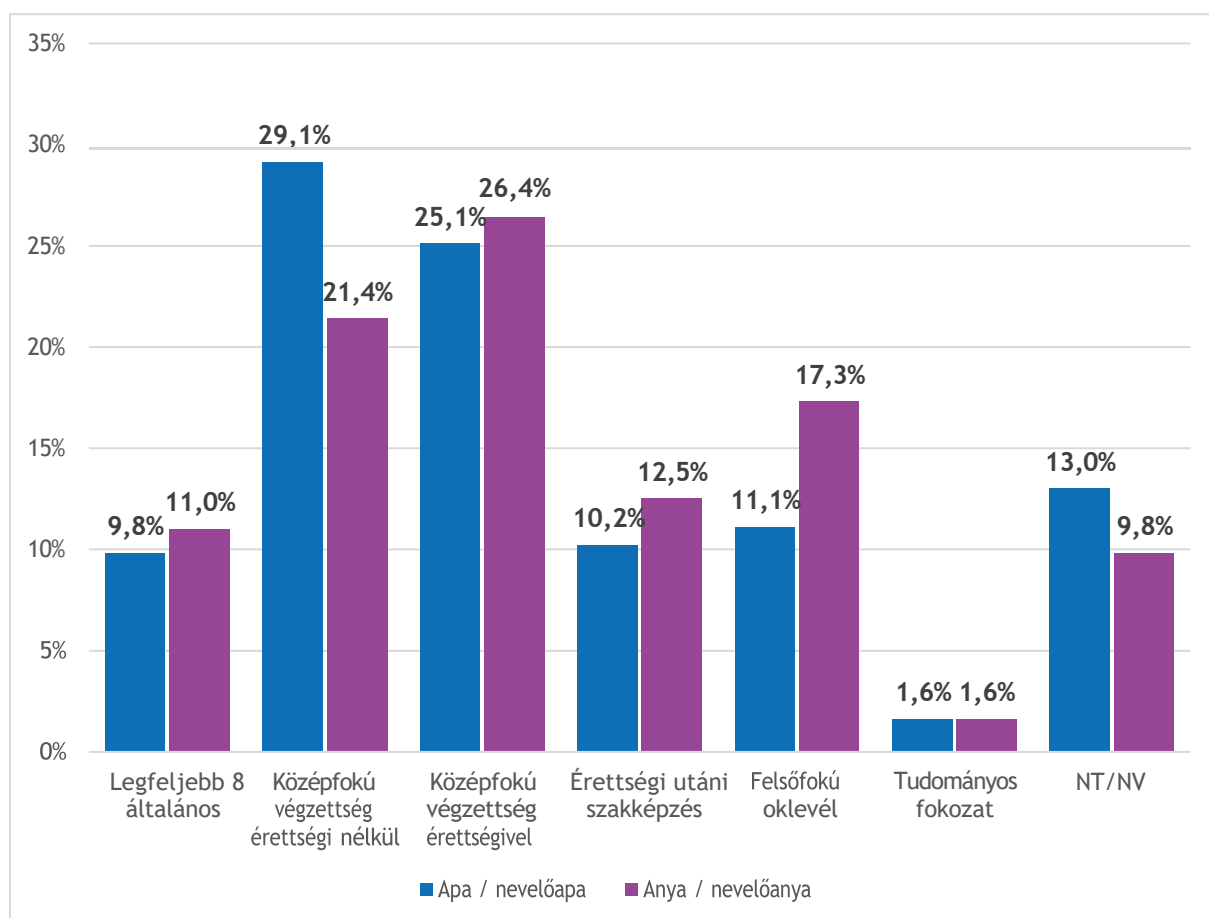
A Dobbantó programot a diákok azért szeretik a legjobban, mert az életben való boldogulásukat támogatják (79 fő), illetve úgy érzik, támogatják őket a tanulásban (74 fő). A képzési program segít nekik abban, hogy jó szakemberek legyenek (62 fő) és van lehetőségük dönteni az életükkel kapcsolatban (40 fő).

Az Orientációs évfolyamban azt szeretik a legjobban, hogy van választási lehetőségük (42 fő), megismerhetik a szakmákat (40 fő), támogatást kapnak a tanulásban (38 fő) és kapaszkodót nyújt az életben való boldogulásban (30 fő).

Társadalmi mobilitás

A társadalmi mobilitással kapcsolatos kérdések egy részéről mindhárom csoportot megkérdeztük, a kérdések kitöltése ugyanakkor nem volt kötelező. A válaszok elemszáma emiatt alacsonyabb lehet a teljes kitöltői létszámnál.

A tanulók 21%-ának várhatóan magasabb iskolai végzettsége lesz, mint amivel a szülei rendelkeznek

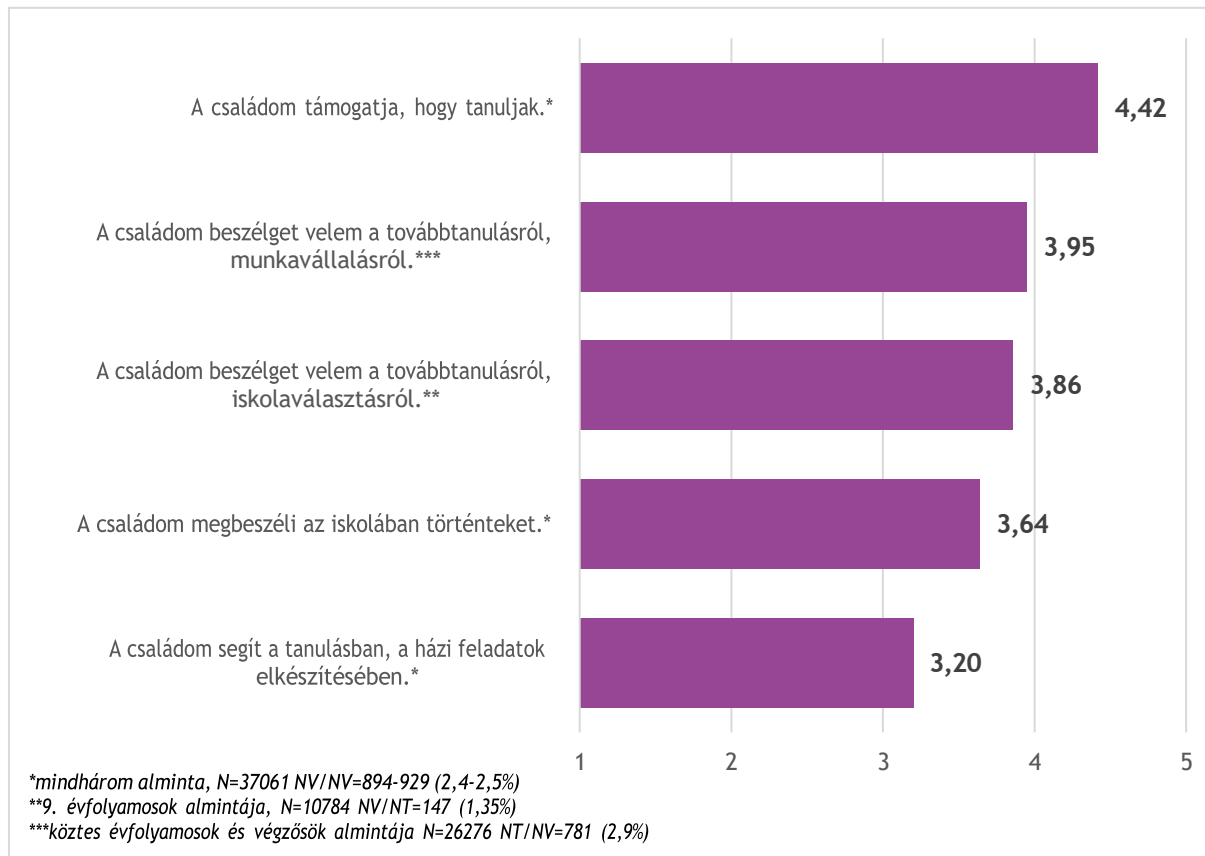
12. ábra: Anya / nevelőanya és apa / nevelőapa legmagasabb iskolai végzettsége – Mi az anyukád (nevelőanyukád) / apukád (nevelőapukád) legmagasabb iskolai végzettsége? mindhárom alminta; N[apa]=35 535, N[anya]=35 853

A legtöbb anyának/nevelőanyának középfokú végzettsége van, érettségivel (26,4%) vagy érettségi nélkül (21,4%). Valamivel több mint egytizedük (11,0%) iskolai végzettsége legfeljebb 8 általános iskolai osztály. Ennél többen vannak azok, akik felsőfokú oklevelet szereztek (17,3%), míg érettségi utáni szakképzést 12,5%-uk végzett, tudományos fokozattal pedig mindössze 1,6%-uk rendelkezik. A válaszhiány relatíve magas, 9,8%.

Az apák/nevelőapák esetében szintén a középfokú végzettség a domináns, érettségi nélkül 29,1%-uk, érettségivel 25,1%-uk végzett. Legfeljebb 8 általános iskolai osztállyal az apák/nevelőapák 9,8%-a rendelkezik, valamivel többen (10,2%) érettségi utáni szakképzésben vett részt, ennél pedig egy kicsivel többen (11,1%) szereztek felsőfokú végzettséget. Az apák/nevelőapák körében is ritka a tudományos fokozat elérése (1,6%). Az apák/nevelőapák iskolai végzettségével kapcsolatos válaszhány magasabb (13,0%), mint az anyák/nevelőanyák esetében.

A szülők iskolai végzettségének vizsgálata a társadalmi mobilitás szempontjából is érdekes lehet. A Gyorsjelentésben a társadalmi mobilitást a szülők legmagasabb iskolai végzettségéhez képest mérjük: az adatok alapján elmondható, hogy a szakképzős tanulók 17%-ának, a technikumban tanulók 21%-ának várhatóan magasabb iskolai végzettsége lesz, mint amivel a szülei rendelkeznek. A teljes tanulói kört vizsgálva több, mint minden ötödik (21%) tanuló iskolai végzettsége várhatóan meghaladja majd szülei legmagasabb iskolai végzettségét. Amennyiben a jelenlegi tanulmányok kimenetelét a várhatóan elérhető legmagasabb iskolai végzettséggel azonosítjuk (ami feltehetően sok tanuló esetében nem így lesz), akkor az látható, hogy 100, szüleikhez képest magasabb iskolázottságot szerző szakképzős tanulóra 272 olyan tanuló jut, akiknek iskolai végzettsége alacsonyabb lesz, mint szüleiké. A technikumban tanulók esetében ez a viszonyszám alacsonyabb, 147 fő, összességében (a szakképzős és technikumi tanulókat együtt nézve) pedig 173 fő.

A magasabb iskolázottságú szülők gyermekei jelentősebb családi támogatást kapnak tanulmányaikhoz

13. ábra: Családi támogatással kapcsolatos állítások – Mennyire jellemzőek Rád az alábbiak? átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben) mindhárom almintá

A családi támogatás témakörében az életkori sajátosságok miatt a különböző tanulói csoportoknak más-más kérdéseket tettünk fel. Míg a kilencedikeseket az iskolaválasztásról, továbbtanulásról, addig a köztes évfolyamosokat és a végzősöket már a munkavállalásról és a továbbtanulásról kérdeztük. Mindhárom csoportnak a tanulói úgy érzik, hogy családjuk nagymértékben támogatja őket abban, hogy tanuljanak (4,42). Jellemző, hogy a szülők beszélgetnek gyerekeikkel a jövőbeli terveikről (iskolaválasztás, továbbtanulás, munkavállalás) (ötfokozatú skálán 3,95 és 3,86). Magasra értékelték az iskolában történetek otthoni megbeszélésére vonatkozó állítást is (3,64). Azonban a konkrétabb, tanulásban vagy házi feladatok elkészítésében való szülői segítség valamivel kisebb mértékben jellemző – erre a három csoport együttesen 3,20-ös értéket adott az ötfokozatú skálán.

A családi támogatás-index a fenti ábrán látható állítások összesített átlagából tevődik össze. A családi támogatás-index már abban az esetben is magasabb, amennyiben csak az egyik szülőnek van alapfokúnál magasabb iskolai végzettsége.

14. ábra: Családi támogatás kapcsolatos állításokból kialakított index és a szülők legmagasabb iskolai végzettsége
átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben);
mindhárom alminta; N=1 768, 22 243 és 8494

Amennyiben mindkét szülő legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, akkor a családi támogatás-index az ötfokozatú skálán 3,47. Amennyiben legalább az egyik szülőnek középfokú végzettsége van, az index 3,70-re nő, ha pedig legalább az egyik szülő felsőfokú végzettségű, akkor ez az átlag már 3,91.

	szülők legmagasabb iskolai végzettsége	mindkét szülő	anya/nevelő-anya	apa/nevelő-apa
szakképzős tanulók	legfeljebb alapfokú	3,45	3,50	3,49
	középfokú érettségi nélkül	3,62	3,67	3,70
	középfokú érettségivel	3,76	3,78	3,76
	felsőfokú	3,79	3,83	3,80
	η^2 (eta ²)	0,17	0,18	0,14
technikumi tanulók	legfeljebb alapfokú	3,41	3,43	3,51
	középfokú érettségi nélkül	3,57	3,63	3,70
	középfokú érettségivel	3,74	3,77	3,80
	felsőfokú	3,79	3,94	3,94
	η^2 ⁴ (eta ²)	0,25	0,27	0,16

1. Táblázat: A családi támogatás-index átlagai mindkét szülő, az anya/nevelőanya és az apa/nevelőapa legmagasabb iskolai végzettsége, valamint a tanuló képzéstípusa szerint; átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben); mindhárom alminta; N=24 808, 24 374 és 23 356

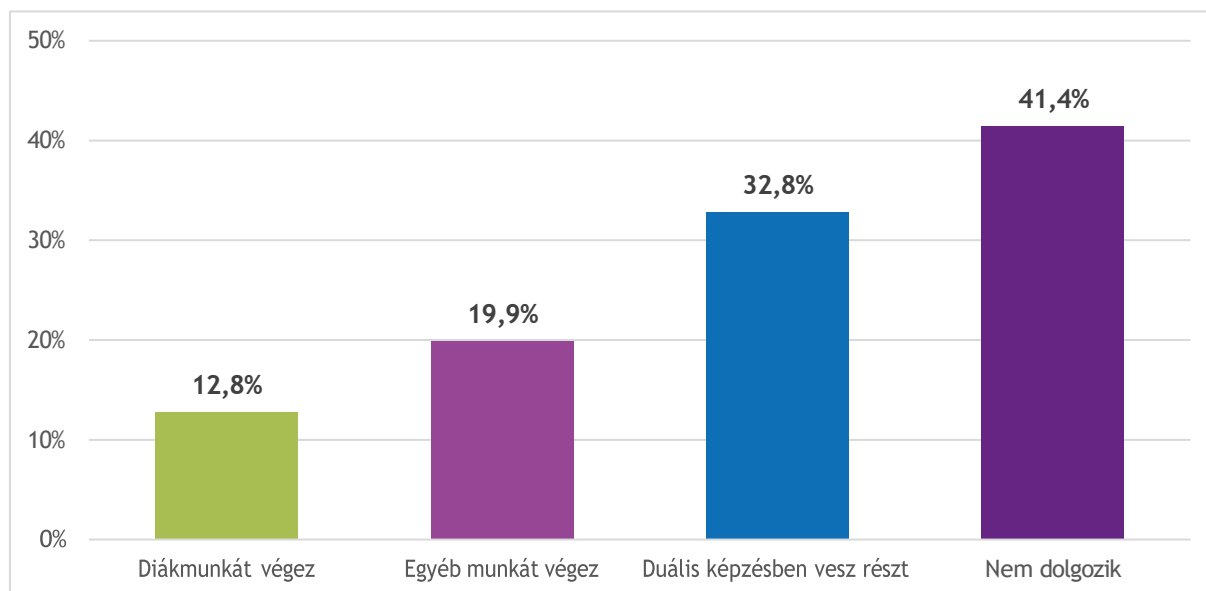
Összegezve a tanulás támogatásával kapcsolatos különböző állítások értékeléseit, megállapítható, hogy minél magasabb a szülők iskolai végzettsége, a diákok annál erősebben érzik családjuk támogatását a tanulás terén – és ez igaz a szakképzős és technikumi tanulókra egyaránt. Az anya/nevelőanya és az apa/nevelőapa iskolázottságának hatása alig különbözik egymástól, érdemi eltérés lényegében csak a technikumban tanulók esetében láthatunk (ahol az anya/nevelőanya iskolázottsága erősebben befolyásolja a családi támogatás mértékét).

⁴ Az η^2 (eta²) egy statisztikában használatos hatásméret mutató, amelyet leginkább az ANOVA eredményeinek a kiértékelésekor alkalmazunk. Minél magasabb az érték, annál erősebb ez a kapcsolat.

Tanulmányok melletti munkavégzés

A munkavégzéssel kapcsolatban a végzős évfolyamra járó tanulók válaszait mutatjuk be.

A végzős diákok 32,7%-a vállal munkát a duális képzésen felül

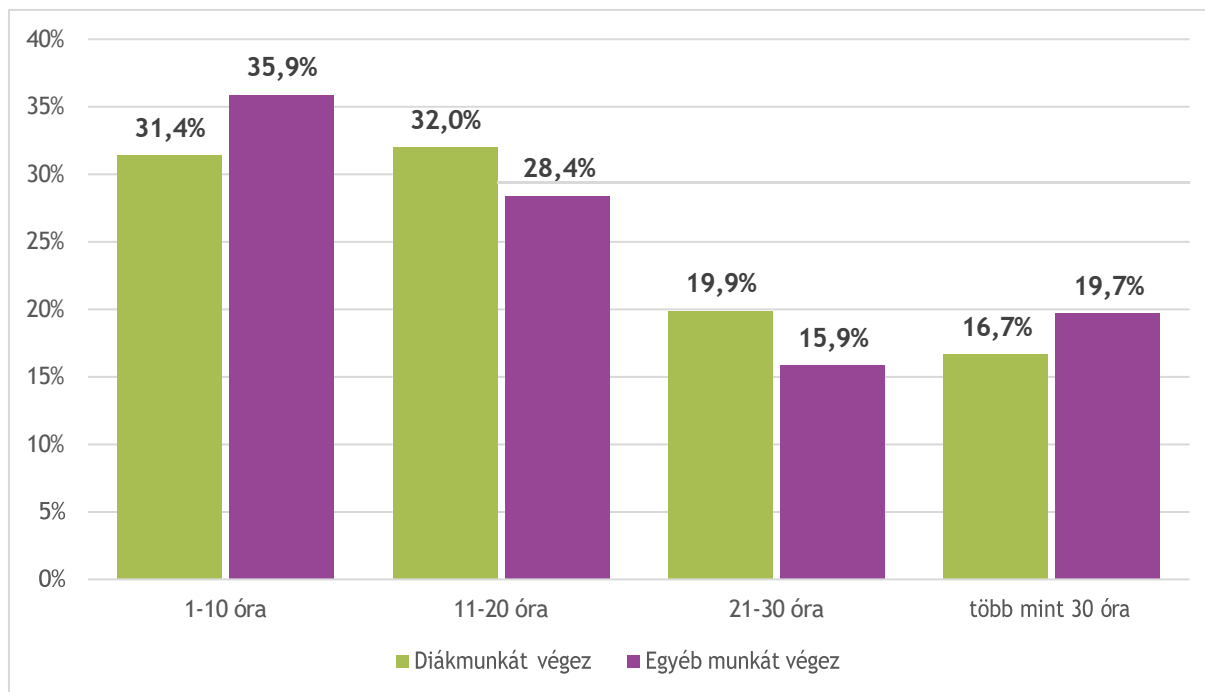

15. ábra: Végzősök munkavállalás formáinak megoszlása – Az alábbiak közül melyek jellemzőek Rád? Több választ is megjelölhetsz!
végzős tanulók almintája; N=5 967

A végzős diákok 32,7%-a tanulmányai mellett diák- vagy egyéb munkát is vállal, 32,8%-a duális képzésben vesz részt, 41,4%-a pedig nem dolgozik.

A munkát vállaló végzős évfolyamra járó diákok 39%-a diákmunkát, míg több, mint a fele, 61%-a egyéb munkát végez (a csoportok között átfedés lehet, mivel több válaszlehetőséget is megadhattak a kitöltők). A duális képzésben résztvevő végzős évfolyamra járó tanulók 60,3%-a jelezte, hogy a képzéshez tartozó munkát végez. E tanulói kör közel ötöde (17,1%) ezen felül is vállal tanulmányai mellett kereső munkát.

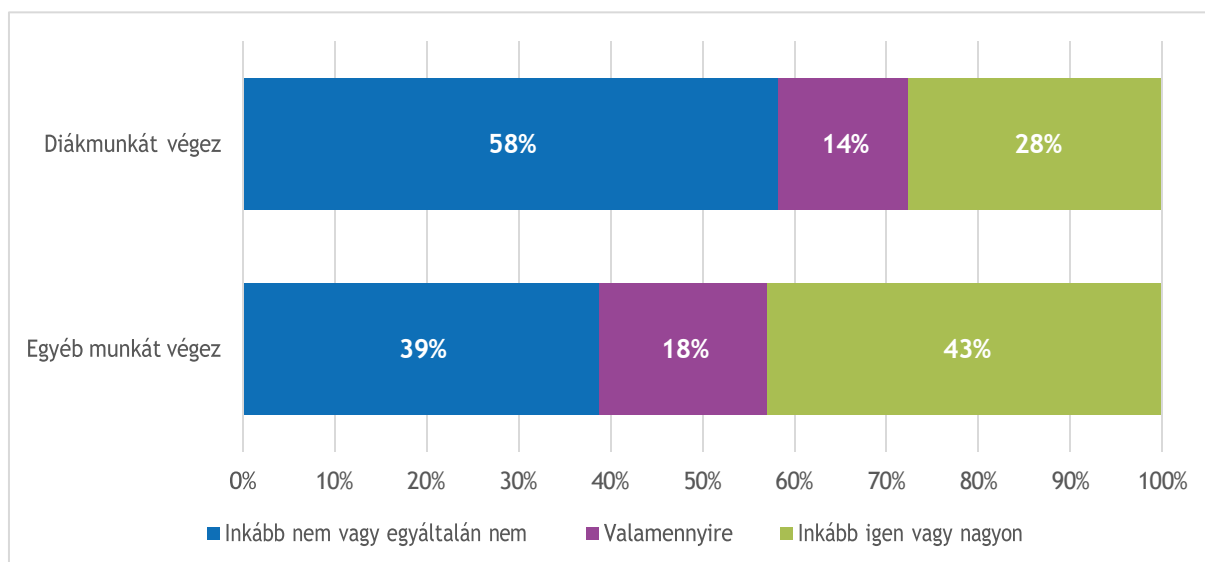
A tanulmányaik mellett dolgozó végzős diákok közel 35%-a heti 1-10 órát tölt munkával, de 18%-uk 30 óránál is többet dolgozik hetente

16. ábra: Munkaidő arányai a munka típusa szerint – Hetente hány órában dolgozol? végzős tanulók almintája; N[diák munka]=765; N[egyéb munka]= 1185

A tanulmányaik mellett munkát végző, utolsó évfolyamos tanulók többsége (34,2%) legfeljebb heti 10 órában dolgozik. Hetente több, mint 30 órát az érintett tanulók 18,5%-a dolgozik (ez az összes végzős tanuló 6,0%-a). A munkavégzés típusa mentén (diák munka vagy egyéb munka) nincs jelentős eltérés a munkaórák számában.

A diákmunkát végző végzős tanulók 28%-a, míg az egyéb munkát végzők 43%-a rendelkezik olyan munkával, ami a tanult szakmájához kapcsolódik

17. ábra: Munka kapcsolódása a tanult szakmához a diákmunkát és egyéb munkát végző diákok körében értékek – Mennyire kapcsolódik a munkád a leendő végzettségedhez?
végzős tanulók almintája; N[diákmunka]=765; N[egyéb munka]=1185

A diákmunkát végző tanulók 58%-ának munkája inkább vagy egyáltalán nem kapcsolódik a tanult szakmájához, 14%-ának valamennyire, 28%-ának pedig inkább vagy nagyon kapcsolódik tanult szakmájához. Az egyéb munkát végzők 39%-ának tevékenysége inkább nem kapcsolódik a képzésükhöz, 18%-nak valamennyire kapcsolódik, 43%-é azonban inkább vagy nagyon kapcsolódik a képzésükhöz. A nem diákmunkát végzők között tehát jellemzőbb, hogy a tanulmányaikhoz illő munkatapasztalatot szereznek iskolás éveik alatt.

A tanult szakma ágazata és az, hogy mennyiben kapcsolódik a diákmunka vagy egyéb munka a tanult szakmához, néhány esetben összefüggést mutat⁵. Ez alapján, a diákmunkát végző utolsó évfolyamos tanulók körében nagyobb arányban jeleztek egyezést a kereskedelem és a turizmus és vendéglátás területén, míg kisebbet a közgazdasági, gazdálkodási és menedzsment ágazat területén. Az egyéb munkát végzők körében az építőipari, mezőgazdasági, bizonyos gépészeti (közlekedésgépészet), valamint a sport és a vendéglátóipari szakmák esetében látható

⁵ A nagyobb tanulólétszámmal bíró ágazatokat vizsgálva.

magasabb fokú illeszkedés; míg jóval mérsékeltebb ez a kapcsolat a fa- és bútoripari, gazdálkodási, közgazdasági, informatikai és rendészeti ágazatba sorolható szakmák esetében.

A végzős diákok akkor érzik magukat sikeresnek a munkában, ha élvezik, amit csinálhatnak

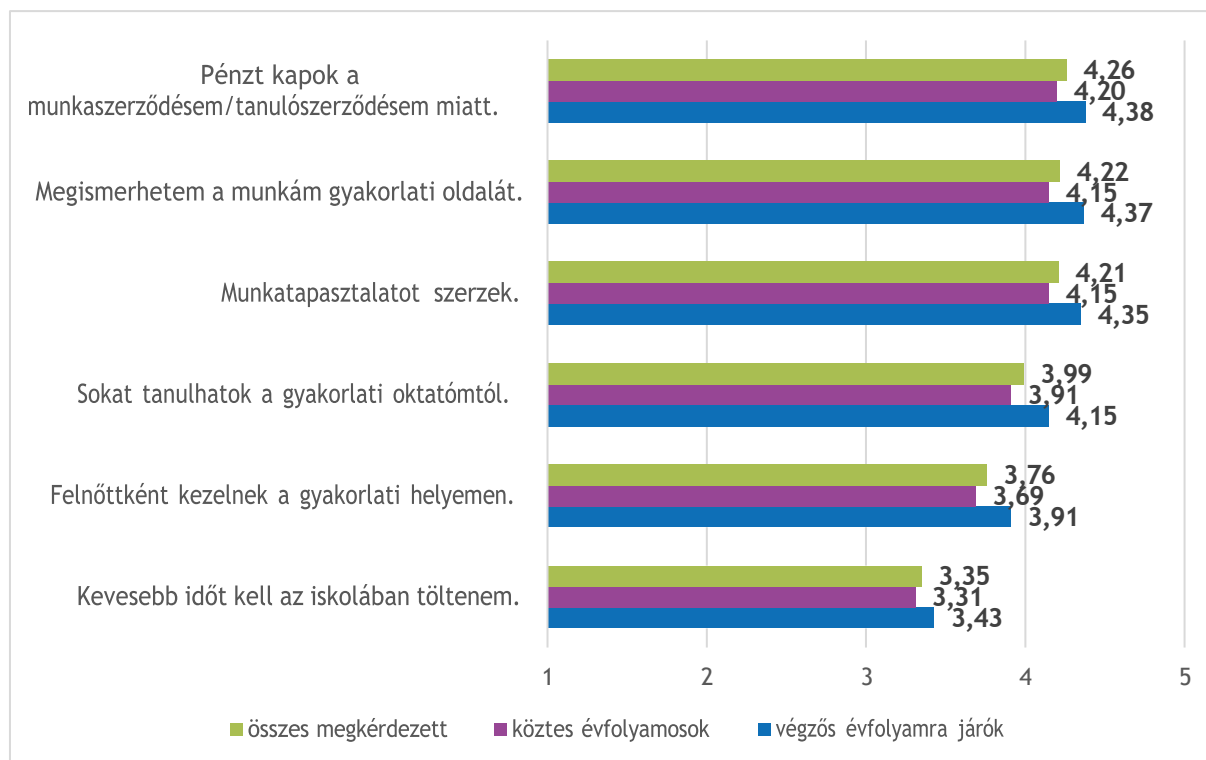
18. ábra: Munkával kapcsolatos elégedettség, siker érzet a végzős tanulók körében – Mitől érzed magad sikeresnek a munkádban?

átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem ért egyet – 5: teljes mértékben egyetért);
végzős tanulók almintája; N=5967

A végzős diákok akkor érzik magukat sikeresnek a munkájukban, ha élvezik, amit csinálnak (4,54), illetve, ha látják, a munkájuknak van eredménye (4,44). Fontos számukra, hogy elismerést kapjanak a munkatársaiktól (4,34) és a munka mellett maradjon szabadidejük (4,29). Magas pontszámot ért el a karrierépítési kilátások (4,18), a fizetés mértéke (4,15), illetve a szabad időbeosztás lehetősége is (4,08).

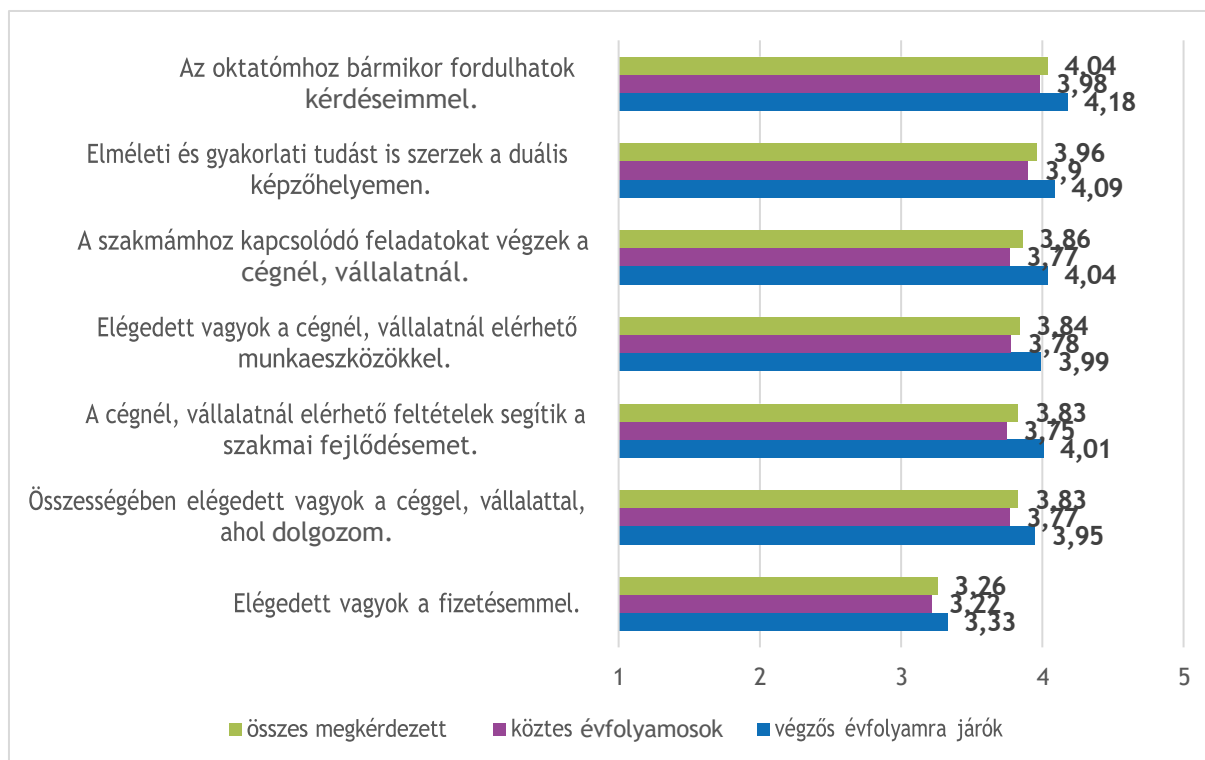
A duális képzésben a fizetés és a gyakorlatorientáltság a vonzó

A duális képzéssel kapcsolatos kérdések csak a végzős és a köztes évfolyamokra járó, duális képzésben tanulók körében kerültek lekérdezésre.

19. ábra: Duális képzéssel kapcsolatos hozzáadott értékek – Mennyire fontosak számodra az alábbiak a duális képzéssel kapcsolatban?
 átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem fontos – 5: nagyon fontos);
 köztes évfolyamosok és végzős tanulók almintája; N[összes megkérdezett]=10 250; N[köztes évfolyamosok]=7 017 N[végzős tanulók]=3 233

A duális képzésben a válaszadók számára az a legfontosabb, hogy pénzt kapnak a tanulószerződés/munkaszerződés miatt (ötfokozatú skálán az összes megkérdezett átlagosan 4,38-ra értékelte ezt az állítást), megismerhetik a munkájuk gyakorlati oldalát (4,37) és munkatapasztalatot szereznek (4,35). A köztes évfolyamos és a végzős évfolyamra járó tanulók vélekedései megegyeznek az egyes állítások fontossági sorrendjének felállításában.

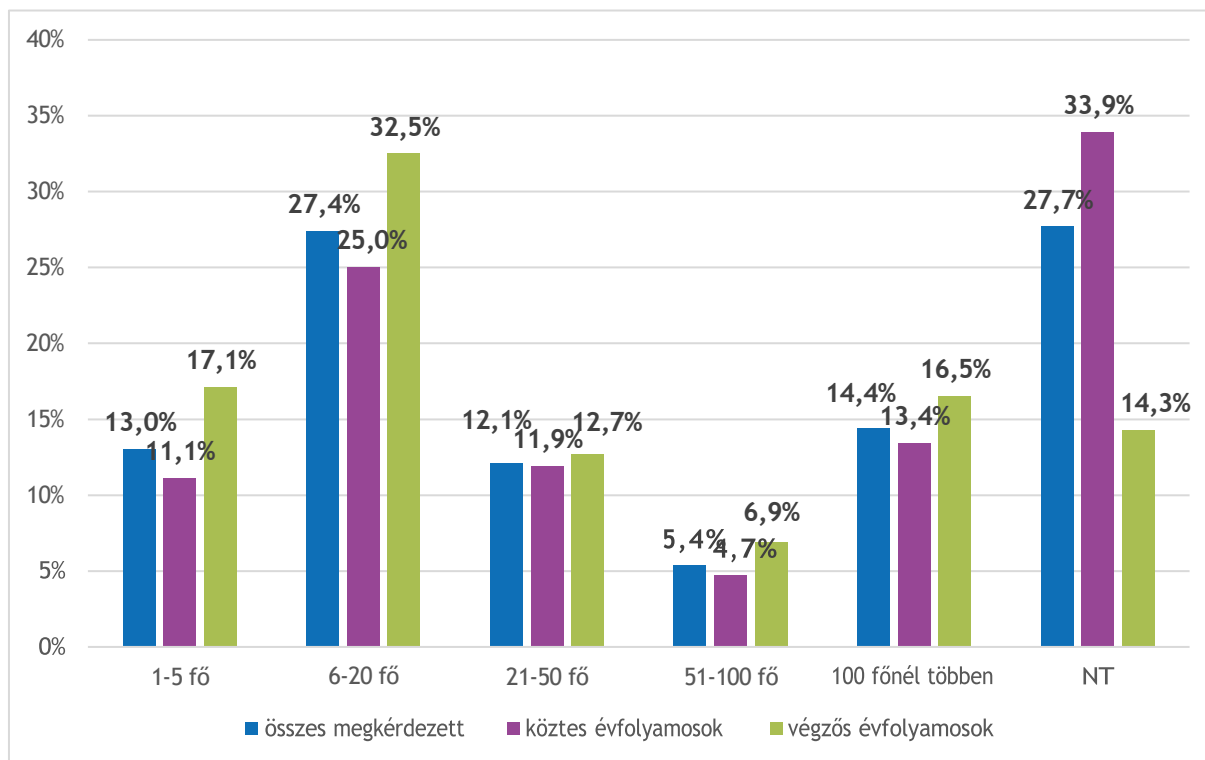

20. ábra: Duális képzés megítélése – Mennyire értesz egyet a duális képzéssel kapcsolatban az alábbiakkal?

**átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem ért egyet – 5: teljes mértékben egyetért);
köztes évfolyamosok és végzős tanulók almintája; N[összes megkérdezett]=10 250; N[köztes
évfolyamosok]=7 017; N[végzős tanulók]=3 233**

A duális képzésben résztvevő köztes évfolyamosokra és végzős évfolyamra járó tanulók összességében elégedettek azzal a céggel, vállalattal, ahol folytatják szakmai képzésüket (ötfokozatú skálán mérve az átlagos elégedettség 3,83 átlagpont). Ezt az alapvetően kedvező elégedettséget lényegében csak egy szempont árnyalja: a munkáért járó fizetséget nagyobb mértékben keveslik (az átlagpont ebben a szempontban „csupán” 3,26). Elmondható, hogy általánosságban a végzős tanulók elégedettebbek a duális képzőhellyel, mint a köztes tanulók.

A duális képzésben részt vevő tanulók negyedének munkahelyén 6-20 fő dolgozik

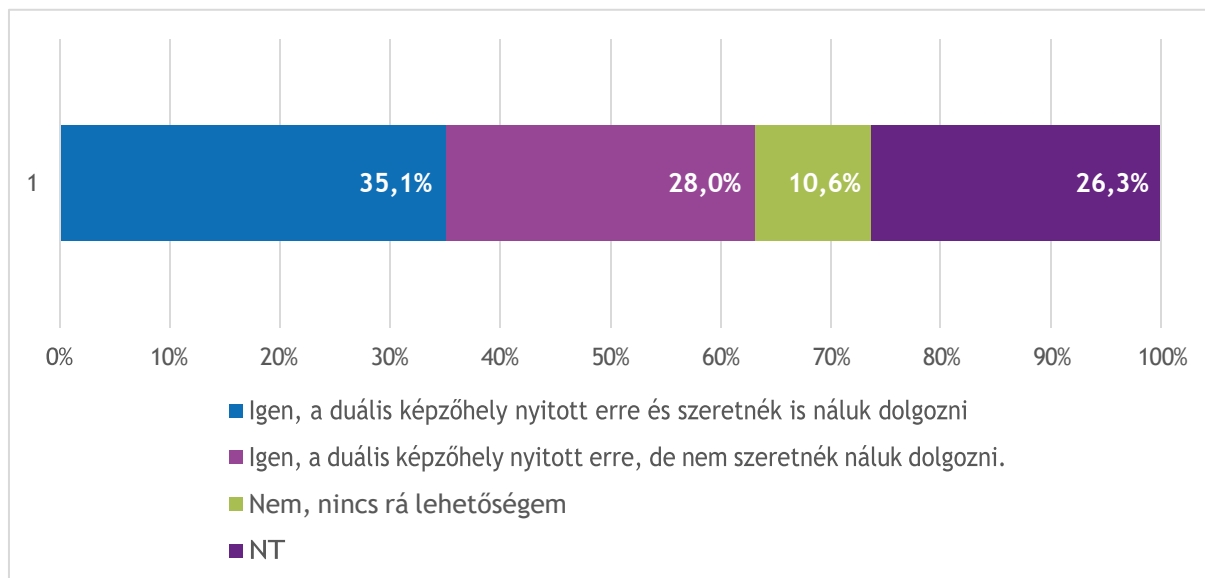

21. ábra: Duális cégek, vállalatok mérete - Körülbelül hányan dolgoznak annál a cégnél, vállalatnál, ahol dolgozol?

N[összes megkérdezett]=10 250; N[köztes évfolyamosok]=7 017; N[végzős tanulók]=3 233

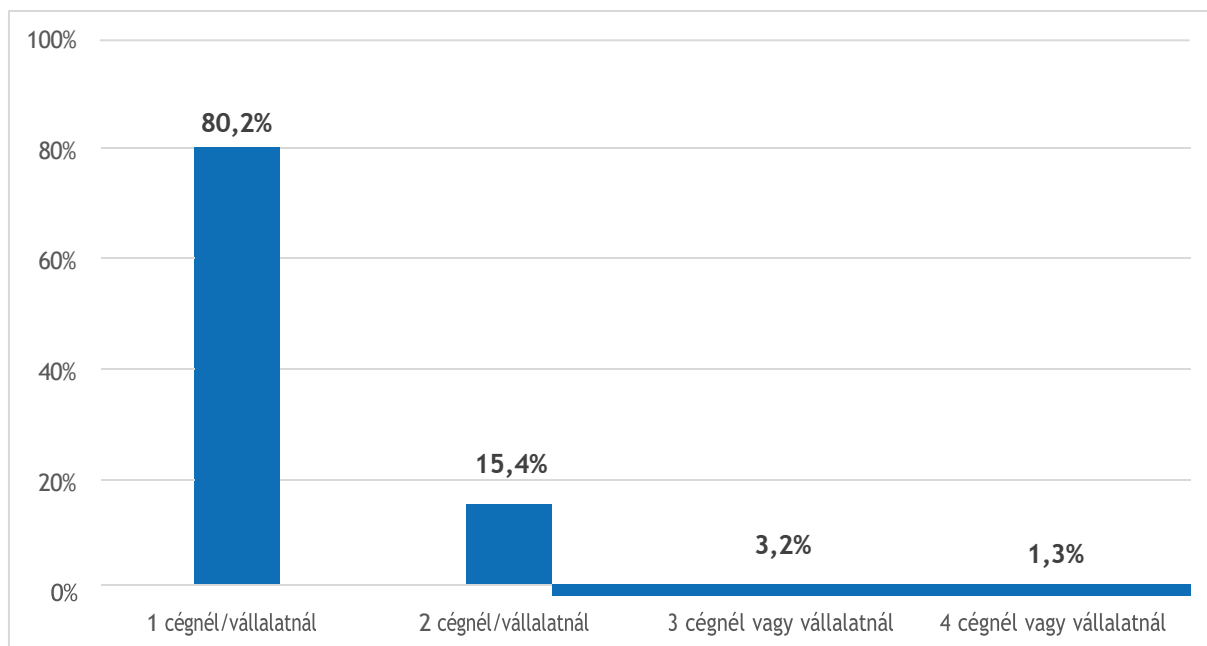
A duális képzésben résztvevő diákok munkahelyének mérete leggyakrabban közepes méretű, a tanulók becslése alapján 6-20 munkatársuk van. A kérdés a köztes évfolyamosok és a végzős tanulóktól került lekérdezésre, a csoportok válaszaiban nincs nagy eltérés.

A duális képzésben részt vevő végzősök kétharmadának van lehetősége a jelenlegi munkáltatójánál elhelyezkednie a végzést követően

22. ábra: Elhelyezkedés végzést követően duális munkahelyen - Van-e lehetőség arra, hogy tanulmányaid befejezését követően bármelyik korábbi duális képzőhelyeden dolgozz?
N[végzős tanulók]=3 233

A kérdés csak a végzős tanulóknak lett feltéve. A duális képzőhelyek kétharmada várja vissza a végzést követően a diákokat, mint szakképzett munkaerőt. A tanulók 35,1%-a szívesen élne is a lehetőséggel, szinte ugyanennyien, a válaszadók 28%-a viszont nem folytatná munkáját ezen cégeknél. A tanulók több mint negyede nem tudja, munkáltatója alkalmazná-e a végzést követően.

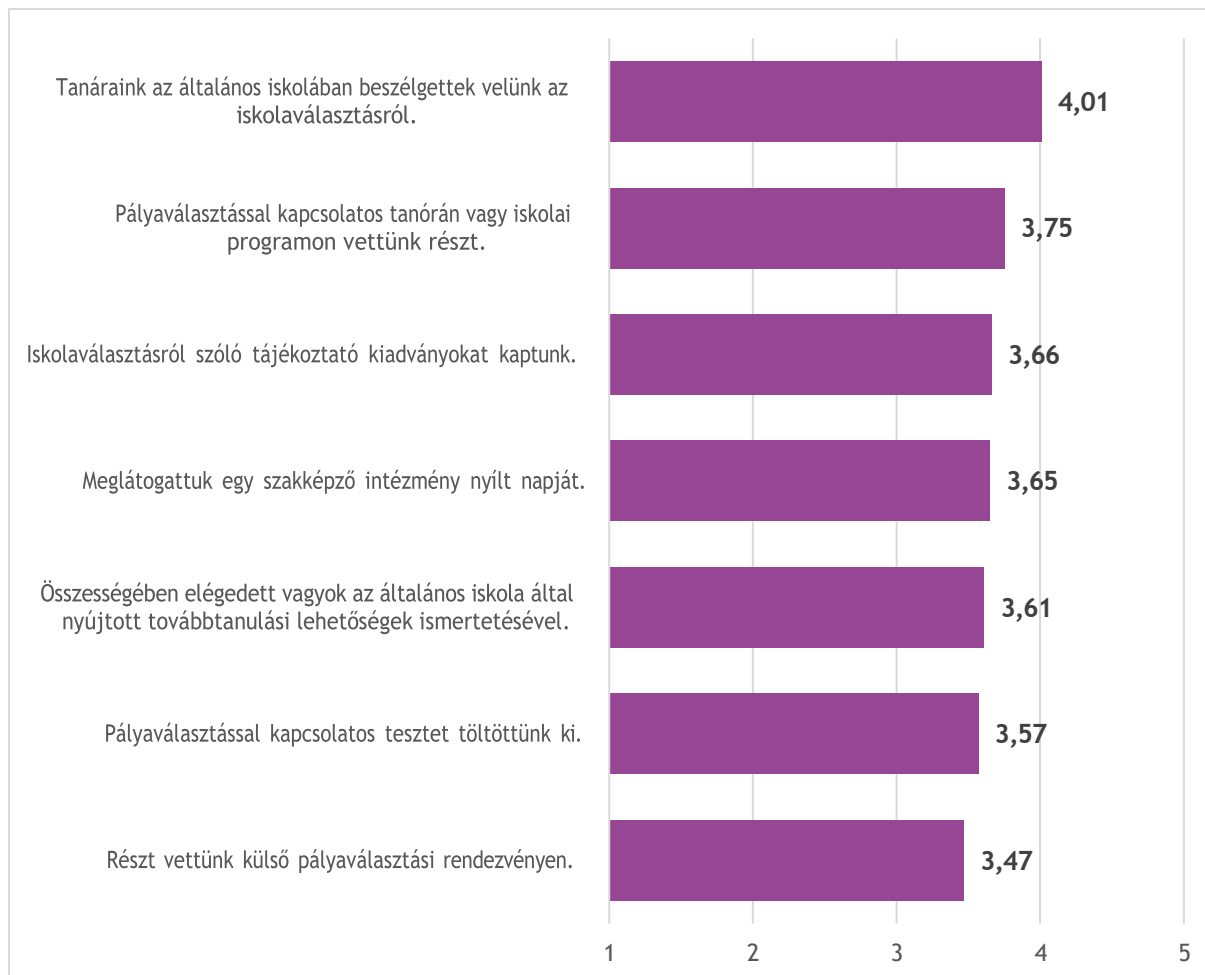
23. ábra: Duális képzőhelyek száma - Jelenlegi képzésedre visszatekintve hány cégnél vagy vállalatnál vettél részt duális képzésedben?

N[végzős tanulók]=3 233

Duális képzések során a diákok 80,2%-a egy cégnél vagy vállalatnál töltötte gyakorlatát. A tanulók 15,4%-a két cégnél vagy vállalatnál, kettőnél több helyen a diákok kis része volt.

A karrier és a továbbtanulás támogatása

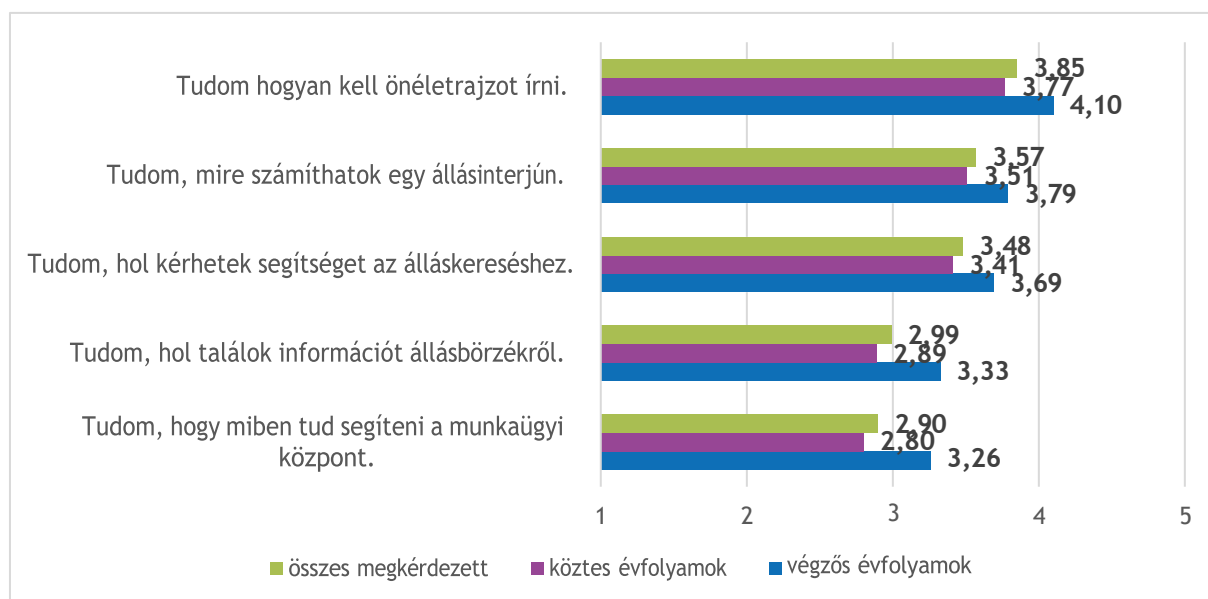
Az általános iskola keretein belül történő pályaeorientáció jellemzőbb, mint a külső helyszínek, szakképzési intézmények látogatása

24. ábra: Az általános iskolák pályaeorientációs tevékenysége – Az alábbiak mennyire voltak jellemzők az általános iskolában?
átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben);
9. évfolyamos tanulók almintája; N=10 785

Az általános iskolai pályaeorientációval kapcsolatos kérdéseket a 9. évfolyamos diákoknak tettük fel. A legtöbb diák arról számolt be, hogy tanáraik beszélgettek a pályaválasztásról (ötfokozatú skálán 4,01-re értékelték ezt az állítást), iskolai pályaválasztással kapcsolatos programon vettek részt (3,75), tájékoztató kiadványokat kaptak (3,66), de a szakképző intézmények nyílt napjának látogatása is jellemző volt (3,65). Külső pályaválasztási rendezvény látogatása a kevésbé jellemző tevékenységek közé tartozott (3,47).

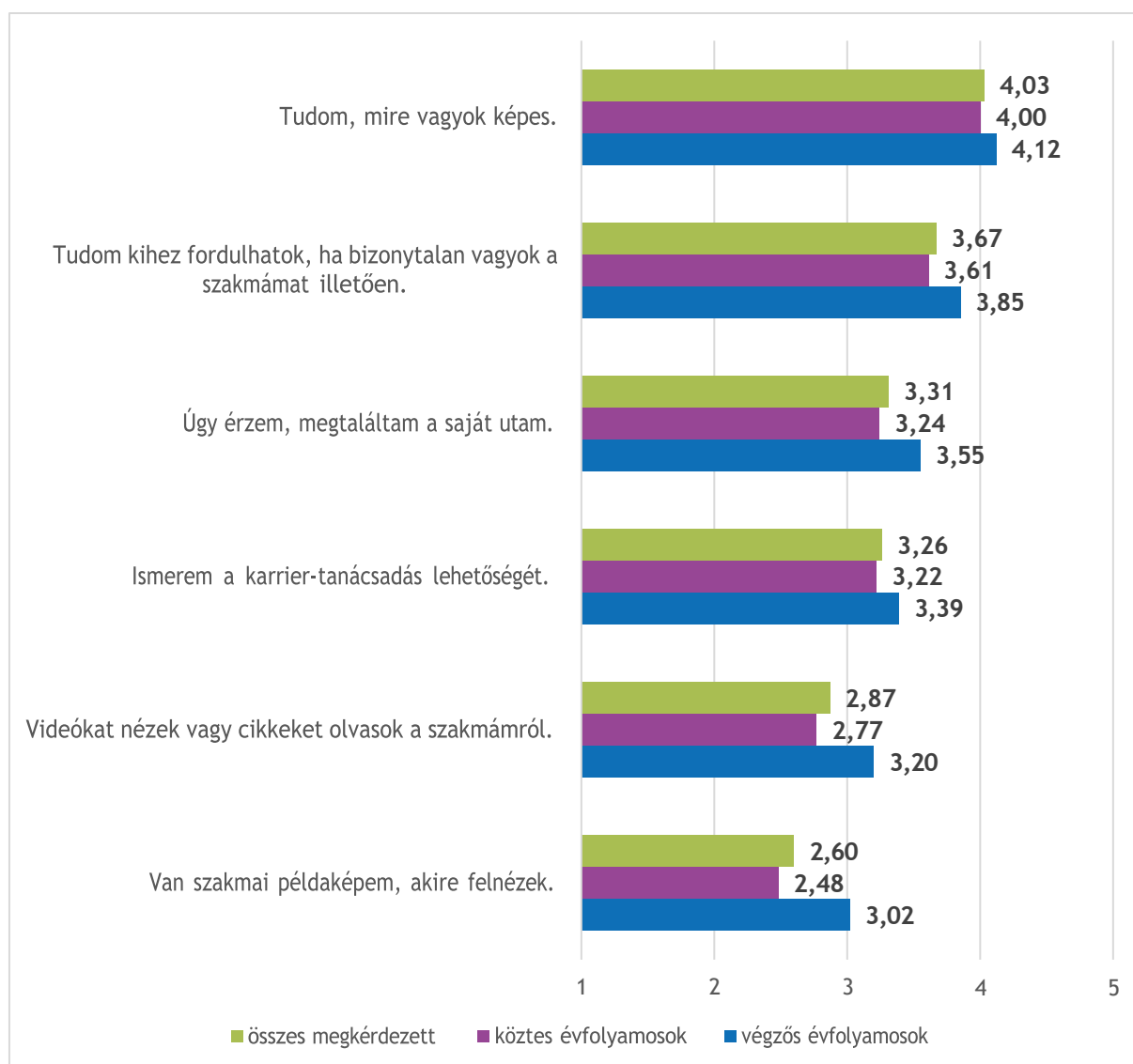
A tanulók magabiztosak az önéletrajz írásában

25. ábra: Elhelyezkedéssel kapcsolatos információk – Mennyire jellemzőek Rád az alábbiak?
 átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben);
 köztes évfolyamos és végzős tanulók almintája; N[összes megkérdezett]=26 276; N[köztes évfolyamok]=20 309; N[végzős tanulók]=5 967

A kérdés a köztes évfolyamos és a végzős csoporttól került lekérdezésre. A kérdőívet kitöltő tanulók összességében a közepesnél magabiztosabbak az álláskeresés folyamatával kapcsolatban. Legmagasabbra az önéletrajzírási készségüket értékelték, ötfokozatú skálán a köztes évfolyamos tanulók 3,77-re, a végzősök pedig 4,10-re. Szintén jártasnak tartják magukat az állásinterjú helyzetének ismeretében (3,51 és 3,79), és tudják, hol tudnak álláskereséshez segítséget kérni (3,41 és 3,69). Valamivel alacsonyabb értékelést kapott az állásbörzék (2,89 és 3,33) vagy a munkaügyi központ segítő szerepkörének ismerete (2,80 illetve 3,26). Jellemző módon a végzős évfolyamra járók tájékozottabbak, mint a köztes évfolyamos tanulók.

A válaszadóknak erős a szakmával kapcsolatos önismerete

26. ábra: Szakmával kapcsolatos önismeretei kérdések alpopuláció szerinti bontásban – Mennyire jellemzőek Rád az alábbiak?

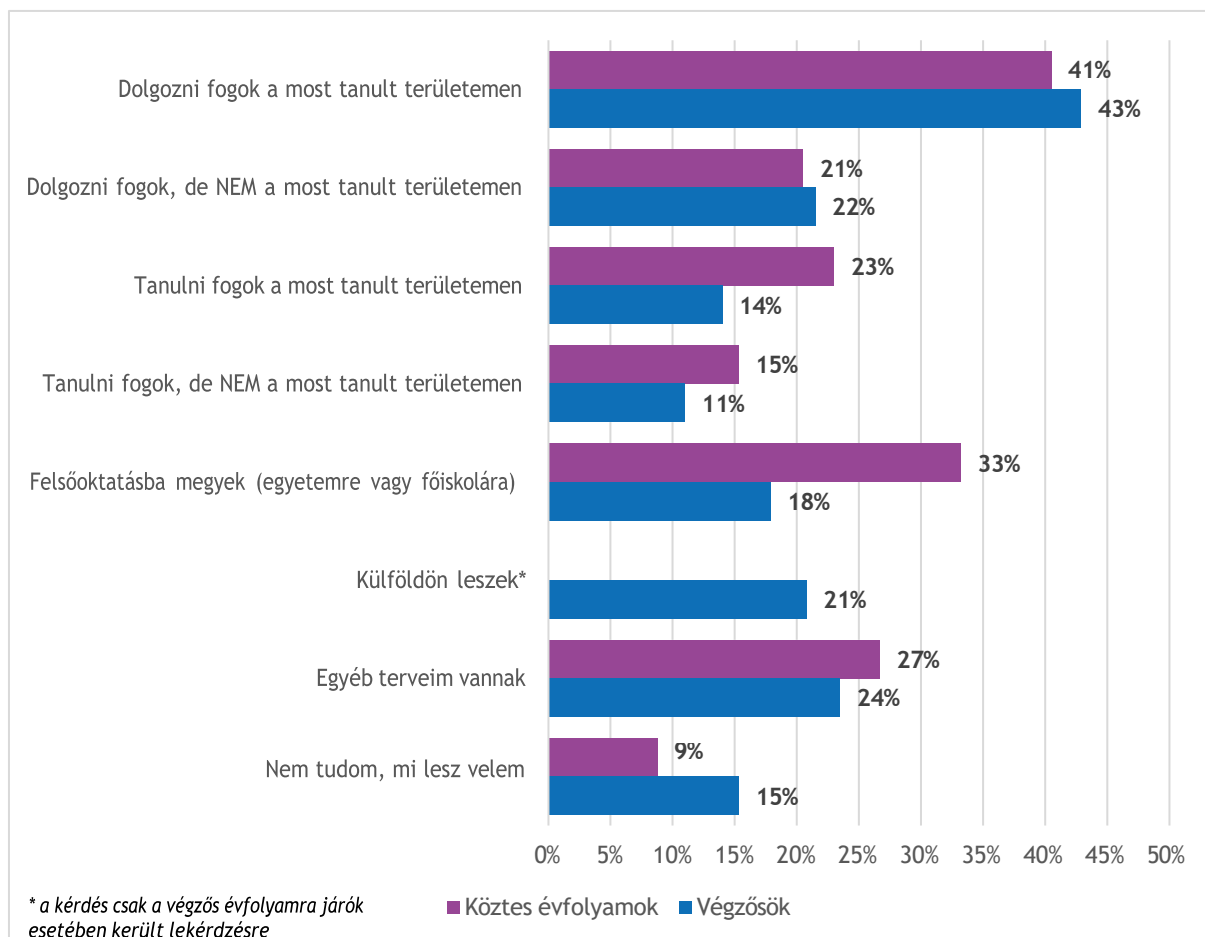
átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben);
köztes évfolyamos és végzős tanulók almintája; N[összes megkérdezett]=26 276; N[köztes évfolyamosok]=20 309 N[végzős tanulók]=5 967

Szintén a tanulók köztes évfolyamra, illetve végzős évfolyamaira járók válaszoltak a szakmai önismeretre vonatkozó kérdésekre. A válaszadók úgy érzik, tudják mire képesek (ötfokozatú skálán 4,03 az átlagpontoszám), továbbá azzal is tisztában vannak, kihez fordulhatnak, ha elbizonytalanodnak a szakmájukkal kapcsolatban (3,67). Szakmai videók megtekintése vagy szakmai cikkek olvasása ennél kevésbé jellemző (2,87). A közepesnél magasabb értékelést kapott az az állítás, hogy megtalálták a saját

útjukat (3,31), illetve az is, hogy ismerik a karrier-tanácsadás lehetőségeit (3,26). Szakmai példaképe ugyanakkor keveseknek van (2,60). A végzős évfolyamra járók szakmai önképe erősebb, mint a köztes évfolyamokra járó tanulóké.

Jövőbeli tervek

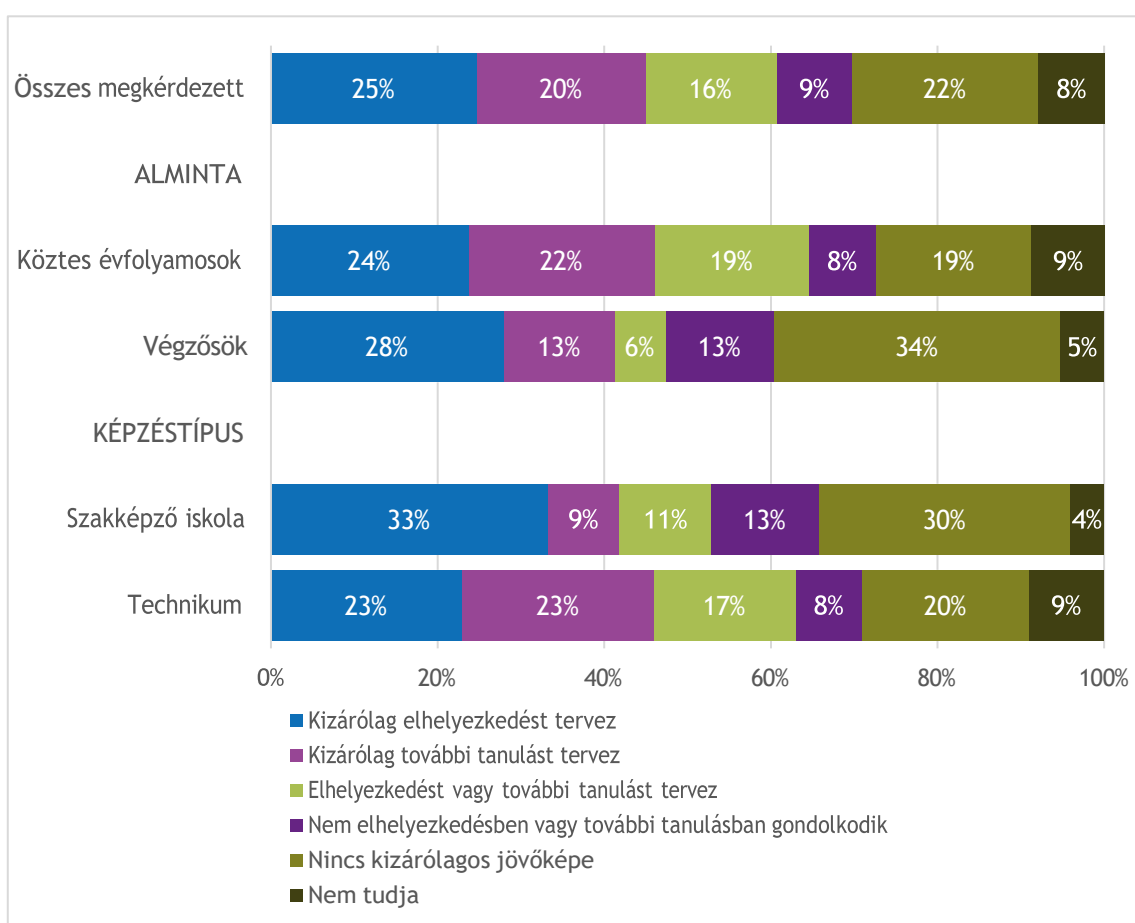
A végzősöknél a munkaerőpiacra való átlépés, a köztes évfolyamosoknál a munka mellett a felsőoktatási tanulmányok elkezdése áll a középpontban

27. ábra: A 3-5 éves jövőbeli tervek megoszlásai az alpopulációk szerint – Mik a terveid a következő évekre? Több választ is jelölhetsz!
köztes évfolyamok és végzős tanulók almintája; N[köztes évfolyamok]=20 309; N[végzős tanulók]=5 967

A kérdés csak a végzős és a köztes évfolyamos tanulóktól került lekérdezésre és míg a köztes évfolyamosok esetében a kérdés a 3-5 éves intervallumra vonatkozott, addig a végzős tanulók esetében 3 éves időhorizont került megjelölésre. A végzősök és a köztes évfolyamosok alapvetően hasonlóan gondolkodnak arról, hogy mi lesz velük 3 év múlva. A végzősök 43%-a azt gondolja, hogy dolgozni fog a most tanult területen, a köztes évfolyamosoknál ez az arány 41%. Nem a jelenleg tanult szakmában történő elhelyezkedést a köztesek 21, a végzősök 22%-a tart elképzelhetőnek. Felsőoktatási

tanulmányokat a köztesek 33, a végzősök 18%-a tervez. A most tanult szakmának megfelelő szakterületen további tanulmányokat köztesek mintegy 23, a végzősök 14%-a jelölt meg; más terület szakismereteivel pedig a köztesek 15, a végzős évfolyamra járók 11%-a szeretne megismerkedni. A végzősök 21%-a tartja elképzelhetőnek, hogy külföldön próbál szerencsét (a kérdést a többi évfolyamtól nem kérdeztük meg). A kérdésben fel nem sorolt jövőképpel a köztesek több mint negyede (27%), a végzősöknek pedig 24%-a rendelkezik. A végzősök jövőbeli terveiket tekintve bizonytalanabbak (15%), a többi évfolyamhoz képest (9%).

28. ábra: A 3-5 éves jövőbeli tervek fő irányai – alminták és képzéstípus szerint
köztes évfolyamosok és végzős tanulók almintája; N[összes megkérdezett]= 26 276; N[köztes évfolyamosok]= 20 309; N[végzős tanulók]= 5 967; N[szakképzős tanulók]= 5 622; N[technikumi tanulók]= 20 655

A válaszadó tanulók párhuzamosan többféle jövőképet is megjelölhettek a válaszadás során. E válaszokat kategorizálva láthatók a közeljövőre vonatkozó tervek főbb irányai. A vizsgálatba került tanulók negyede (25%) kizárólag az elhelyezkedést célozta meg. A köztes évfolyamon és a végzős tanulók körében ez az arány lényegében

azonos, ám a szakképző iskolában tanulók körében magasabb (33%), mint a technikumi tanulók körében (23%). A diákok ötöde (20%) – feltehetően a jelenlegi képzés befejezését követően – valamilyen további tanulmányok folytatását tervezi (szintén kizárólagosan). A köztes évfolyamokon tanulók és a technikumi hallgatók körében e csoport aránya magasabb (22 és 23%), a szakképzős tanulók körében viszont alacsonyabb (9%). A válaszadó tanulók több mint tizede (16%) a munkavállalás és a tanulás között vacillál. E csoport nagysága jelentősebb a köztes évfolyamok korcsoportjában (19%), jelentéktelenebb viszont a szakképzőt végzők körében (11%). Minden tizedik tanuló valami olyasmit tervez, ami nem kapcsolódik sem a munka, sem a tanulmányok világához. A szakképzősök körében ez az irány hangsúlyosabb (13%). A teljes mintában a legnagyobb arányban azokat a tanulókat találjuk, akik valamilyenképpen bizonytalanok jövőjüket illetően: 22%-uk többféle tervet is megjelölt, 8%-uk pedig kategorikusan kijelentette, hogy nem tudja, mit tervez. Az egyes tanulói csoportok között csak előbbi szempont szerint látható differencia: a végzős évfolyamra járók és a szakképzősök körében nagyobb a bizonytalan jövőképpel rendelkezők aránya.

A jövőt illető tervek fő irányai aszerint is különböznek, hogy a tanulók milyen ágazatban végzik jelenleg tanulmányaikat. A munkavállalást megcélzó elképzelések nagyobb arányban jellemzők bizonyos gépészeti szakmák körében (épületgépészet, közlekedésgépészet, specializált gép- és járműgyártás), az elektronika és elektrotechnika ágazat szakmai körében, a közlekedés, logisztika és szállítmányozás ágazatban, a mezőgazdasági szakmákban, valamint a kereskedelmi és szépművészeti ágazatban. A tanulási elképzelések felülreprezentáltak az egészségügyi, a gazdálkodási és menedzsment vagy közgazdasági ágazatba tartozó szakmák esetében, az informatikát tanulók körében, illetve a sportszakmákat és vegyészetet tanulók között. A gépészeti és rendészeti ágazat tanulói megoszlanak e két irány között aszerint, hogy az új szakmajegyzék, vagy OKJ-s képzésben vesz részt a vizsgált tanuló: a gépészeti szakmákat az új szakmajegyzék szerint tanulók körében inkább a további tanulmányok folytatása, az OKJ-s képzésben résztvevők körében pedig az elhelyezkedés szándéka hangsúlyosabb; a rendészeti szakmákban pedig pont fordított az összefüggés. A vendéglátóipari, turisztikai, illetve turizmus-vendéglátás ágazatban tanulók körében arányaiban nagyobb mértékben vannak jelen azok a tanulók, akik sem elhelyezkedésben, sem pedig továbbtanulásban nem gondolkodnak (viszont a külföldre költözés hangsúlyosabb elképzelés). Egyedül a fa- és bútortermelés ágazatban tanulók körében látható kimagasló mértékű bizonytalankodás a jövőképet illetően.

A magasabb szülői végzettség a technikumban tanulók továbbtanulásra vonatkozó terveit erősíti

3-5 év múlva ilyenkor	Szakképző iskola (N=2562)			Technikum (N=15722)		
	alapfok (N=407)	Középfok (N=1872)	felsőfok (N=283)	alapfok (N=516)	középfok (N=10309)	felsőfok (N=4897)
Dolgozni fogok a most tanult területemen	56,8%	57,2%	51,9%	47,7%	40,0%	33,5%
Dolgozni fogok, de nem a most tanult területemen	21,1%	22,1%	27,2%	21,1%	21,0%	19,2%
Tanulni fogok a most tanult területemen	13,5%	17,6%	25,1%	18,2%	22,9%	27,3%
Tanulni fogok de nem a most tanult területemen	11,8%	16,1%	26,8%	13,0%	14,5%	16,4%
Felsőoktatásba megyek (egyetemre vagy főiskolára)	3,2%	6,7%	23,0%	25,2%	33,9%	48,8%
Egyéb terveim vannak	37,7%	37,3%	38,4%	26,0%	25,1%	23,4%
Nem tudom, mi lesz velem	7,4%	4,7%	4,2%	8,3%	9,0%	7,5%

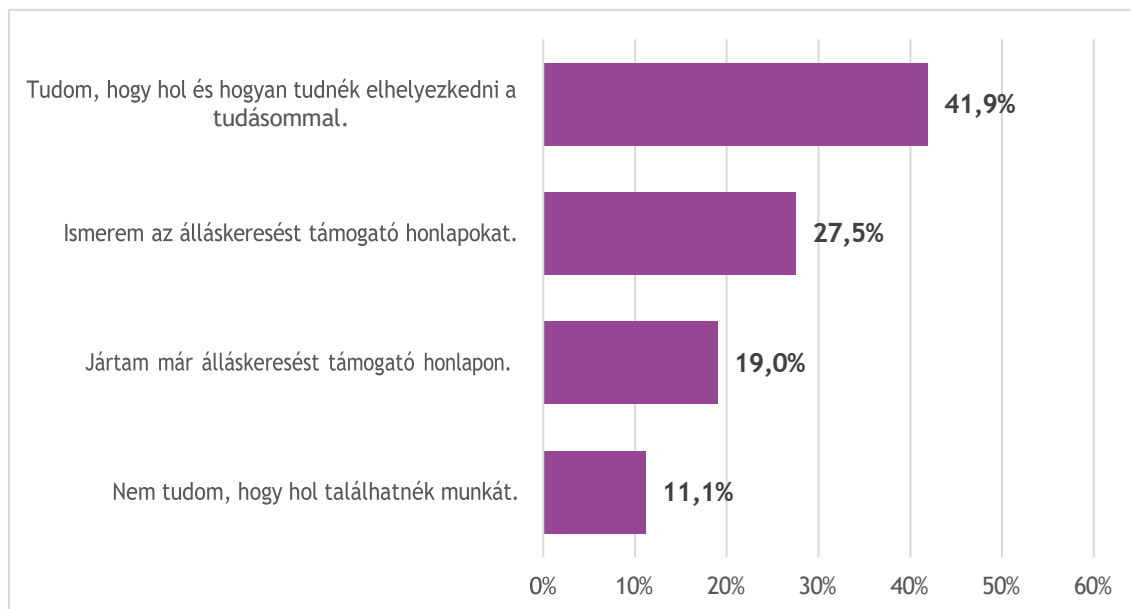
29. ábra: 16 évesek jövőbeli terveinek megoszlásai a szülők legmagasabb iskolai végzettsége és képzéstípus szerint
köztes évfolyamok almintája; N=18 284

3 év múlva ilyenkor	Szakképző iskola (N=2437)			Technikum (N=2867)		
	alapfok (N=376)	középfok (N=1785)	felsőfok (N=276)	alapfok (N=99)	középfok (N=2005)	felsőfok (N=763)
Dolgozni fogok a most tanult területemen	44,90%	48,30%	45,30%	51,50%	42,70%	34,60%
Dolgozni fogok, de nem a most tanult területemen	21,80%	23,10%	21,40%	24,20%	20,00%	20,80%
Tanulni fogok a most tanult területemen	10,10%	12,50%	14,10%	6,10%	14,20%	20,20%
Tanulni fogok de nem a most tanult területemen	8,20%	12,00%	13,80%	8,10%	10,20%	11,90%
Felsőoktatásba megyek (egyetemre vagy főiskolára)	6,60%	9,20%	16,30%	13,10%	21,90%	33,70%
Külföldön leszek	21,30%	23,50%	24,30%	15,20%	18,40%	21,50%
Egyéb terveim vannak	27,10%	28,40%	25,70%	24,20%	19,60%	19,10%
Nem tudom, mi lesz velem	14,90%	13,30%	19,60%	13,30%	15,70%	14,40%

30. ábra: Végzősök jövőbeli terveinek megoszlásai a szülők legmagasabb iskolai végzettsége és képzéstípus szerint
végzős évfolyamra járók almintája; N=5 304

A diákok jövőbeli tervei eltérően alakulnak, ha figyelembe vesszük a szülők iskolai végzettségét és a tanulók képzésének típusát. A válaszadók leggyakoribb jövőbeli terve a tanult területen való elhelyezkedés (köztes évfolyamokra járók esetében 33,5-57,2% között; végzős tanulók esetében 34,60-51,50% között). A technikumban tanulók esetében minél magasabb a szülők iskolai végzettsége, annál kevésbé tervezik a munkaerőpiacra való belépést (különösen a tanult szakmában történő elhelyezkedést) és annál nagyobb vonzereje van a további, különösen a felsőfokú tanulmányok folytatásának. A szakképző iskolás tanulók körében a szülők iskolázottságának csak a diplomaszerezés felé mutató szándékokban van detektálható hatása.

A végzősök ismerik a munkaerőpiaci elhelyezkedés támogatásának lehetőségeit

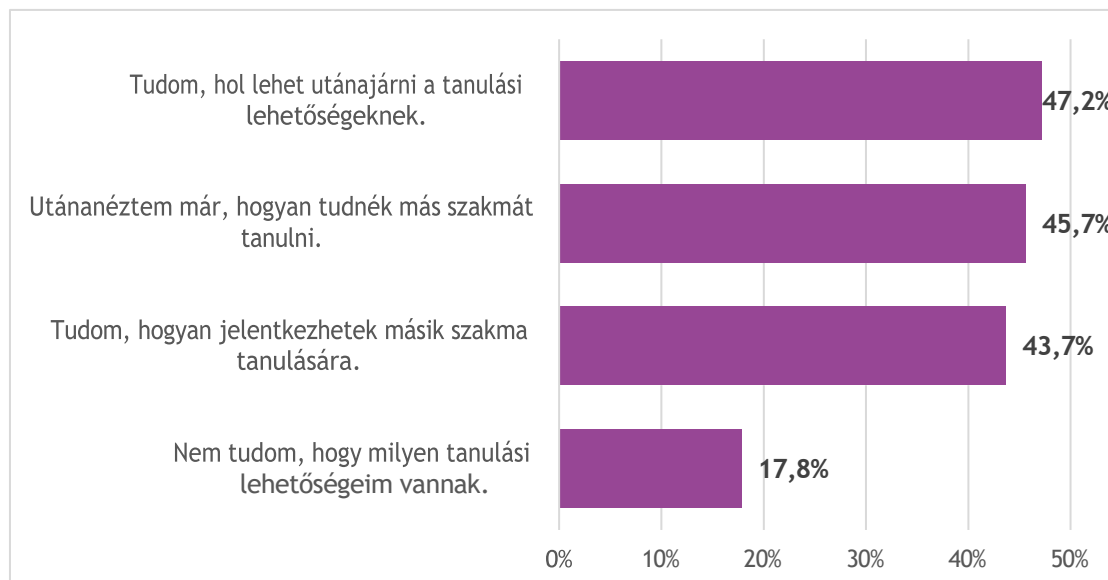

31. ábra: Elhelyezkedési lehetőségek ismerete – Az alábbiak közül melyik jellemző Rád? Több választ is megjelölhetsz!

végzős évfolyamra járók almintája; az elhelyezkedést tervező tanulók körében; N=5 967

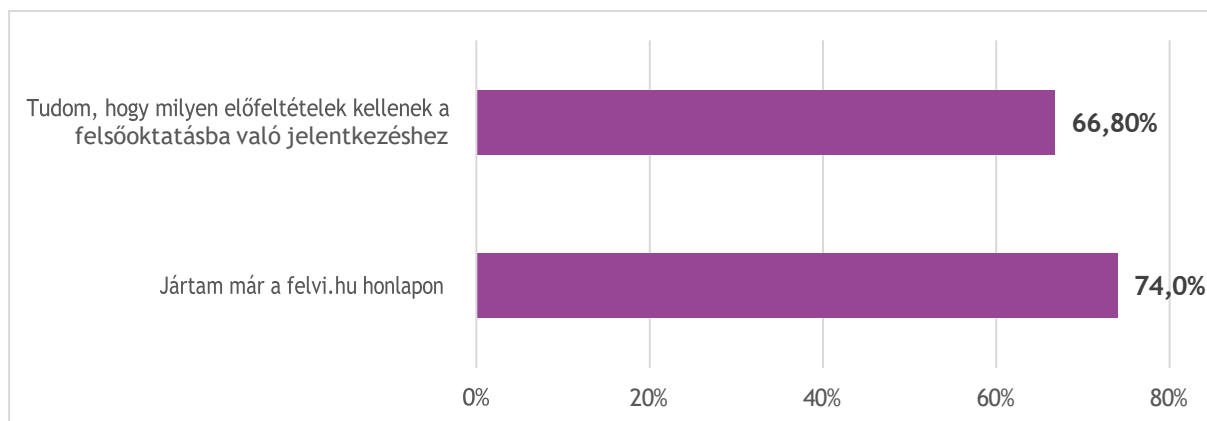
A kérdés csak azoktól a végzős diákoktól került lekérdezésre, akik az előző kérdésben azt jelölték, hogy a következő években szeretnének a munkaerőpiacon elhelyezkedni. E tanulói csoport 41,9%-a tudja, hol és hogyan tudna megszerzett tudásával állást találni, 27,5%-uk ismeri az álláskeresést támogató honlapokat, 19,0%-uk pedig már járt is ilyen oldalon. A válaszadók 11,1%-a nyilatkozott úgy, hogy nem tudja, hol találhatna munkát.

A szakmatanulást tervezők közel fele, míg a felsőoktatásba jelentkezni tervezők kétharmada utánajárt már a továbbtanulási lehetőségeinek

32. ábra: Továbbtanulási lehetőségek ismerete – Az alábbiak közül melyik jellemző Rád? Több választ is megjelölhetsz!
végzős évfolyamra járók almintája; nem tanult szakmához illeszkedő és nem felsőfokú tanulmányok folytatását tervező tanulók körében; N=657

Azok a tanulók, akik további, nem a jelenlegi szakmájuk területéhez kapcsolódó és nem felsőfokú tanulmányokat terveznek, többségében még nem néztek utána tanulási lehetőségeiknek. Mindössze 46%-uk jártak már annak utána, hogyan tudnának további szakképesítést szerezni, illetve 44%-uk tudja, hogy miként lehet jelentkezni további képzésekre. Azt, hogy mindennek hol lehet utánanézni, az érintett tanulók 47%-a tudja. Ugyanakkor valamiféle ismeret birtokában vannak, hiszen csupán a további szakmaszerzést megcélzó tanulók 18%-a nyilatkozott úgy, hogy nem tudja, milyen tanulási lehetőségek közül választhat.

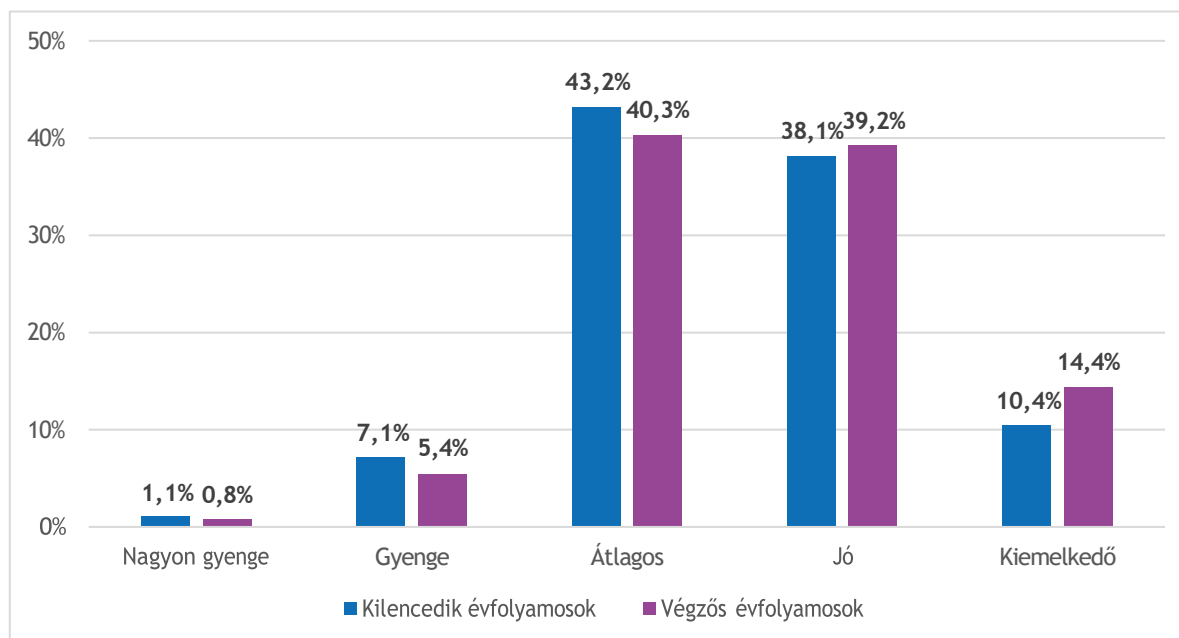

33. ábra: Továbbtanulási lehetőségek ismerete – Az alábbiak közül melyik jellemző Rád? Több választ is megjelölhetsz!

végzős évfolyamra járók almintája; felsőfokú továbbtanulást tervező tanulók körében; N=1066

A felsőfokú továbbtanulást tervező végzős évfolyamos válaszadók 74%-a járt már a felvi.hu honlapon, 67%-a pedig tudja, hogy milyen előfeltételek kellene a felsőoktatásba való jelentkezéshez.

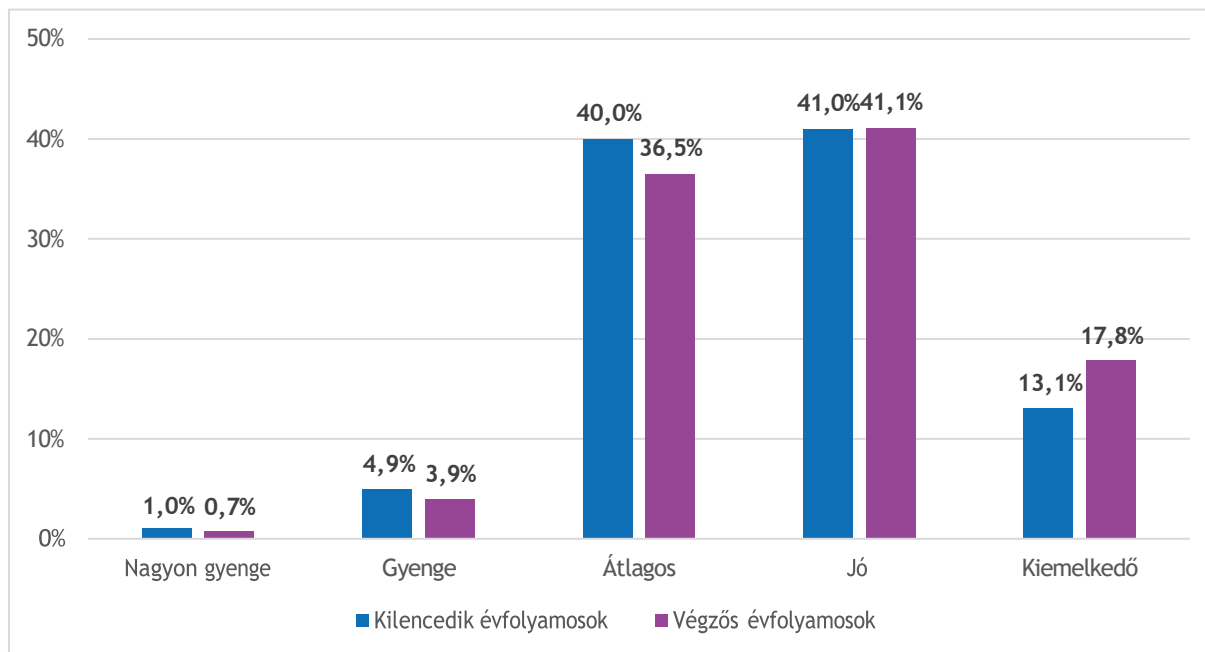
A tanulók az elméleti, gyakorlati és közismereti tárgyakból is többnyire átlagosan és jól teljesítenek

34. ábra: Önértékelés tantárgycsoportonként – Milyen tanulónak számítasz MOST a szakképzésben a többi diákhöz képest az alábbi tantárgyak esetén? – SZAKMAI ELMÉLETI tárgyak

N[kilencedikes évfolyam]=10 785 N[köztes évfolyamosok]=20 310

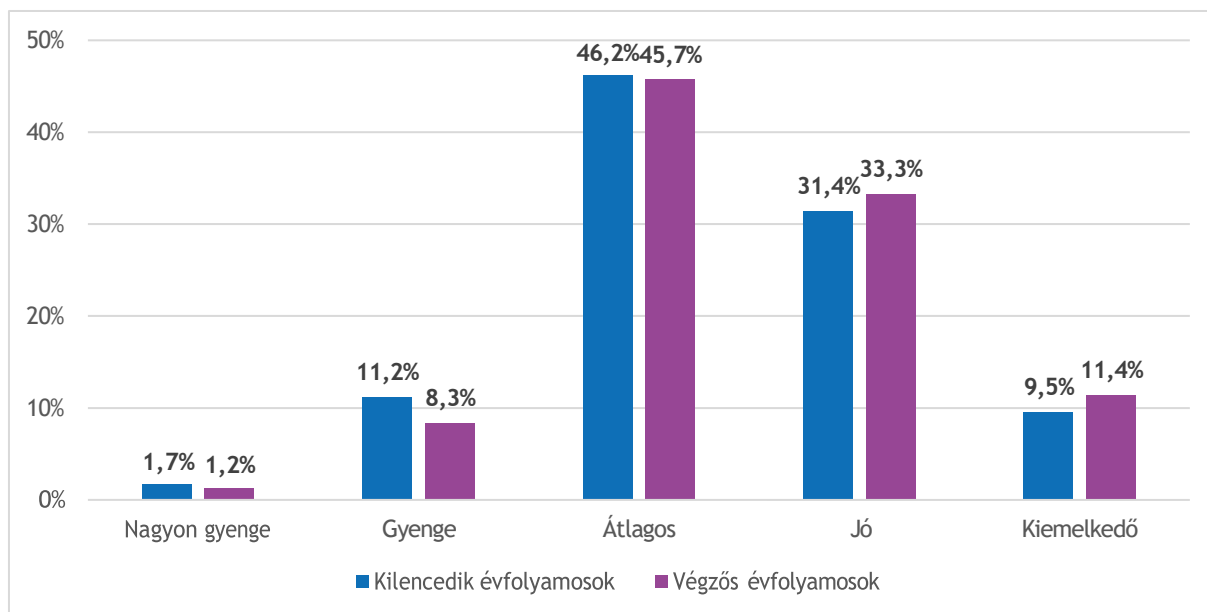
Az ábrán látható, hogy a tanulók jelentős aránya - saját megítélésük szerint - az átlagos vagy jó kategóriába sorolható a szakmai elméleti tantárgyak tekintetében. A kilencedik vagy köztes évfolyamra járó tanulói csoporton belül a saját teljesítményük megítélésében nincs jelentős eltérés.

35. ábra: Önértékelés tantárgycsoportonként – Milyen tanulónak számítasz MOST a szakképzésben a többi diákhöz képest az alábbi tantárgyak esetén? – SZAKMAI GYAKORLATI tantárgyak

N[kilencedikes évfolyam]=10 785 N[köztes évfolyamok]=20 310

A fenti ábra a tanulók szakmai gyakorlati tantárgyakból való önértékelését mutatja. Az eredmények arra utalnak, hogy a válaszadók ebben a tárgycsoportban is többnyire átlagosan vagy jól teljesítenek. A gyakorlati tantárgyak esetében a tanulók önértékelése kissé magasabb, mint az elméleti tantárgyak esetében, és ebben a tárgycsoportban jelölték a legtöbben azt, hogy jó tanulónak számítanak. A kezdő és a köztes évfolyamos tanulók között nincs jelentős eltérés.

36. ábra: Önértékelés tantárgycsoportonként – Milyen tanulónak számítasz MOST a szakképzésben a többi diák-hoz képest az alábbi tantárgyak esetén? – KÖZISMERETI TÁRGYAK
 N[kilencedikes évfolyam]=10 785 N[köztes évfolyamok]=20 310

A tanulók a közismereti tantárgyak esetében jelölték a legkisebb arányban a jó kategóriát, illetve a legnagyobb arányban a nagyon gyenge és gyenge kategóriákat a többi tantárgycsoporthoz képest. Az eredmények egyértelműen mutatják, hogy ebben a tantárgycsoportban a tanulók teljesítménye általában alacsonyabb. A kilencedik és köztes évfolyamokra járó tanulók között a közismereti tantárgyakban nyújtott teljesítmény szerint sincsenek jelentős eltérések.

Tanulók javaslatai

Az idei kérdőíves felmérésünkbe két nyitott kérdés megválaszolásával a tanulónak lehetőségük volt arra, hogy saját szavaikkal mondják el, mi az a három dolog, amit mindenféleképpen, illetve semmi esetben sem változtatnának meg a képzésükkel/iskolájukkal kapcsolatban. A tanulói válaszok kilenc fő kategóriába sorolhatók: gyakorlati oktatás fejlesztése, korrepetálás és támogatás, tananyag és tanterv, infrastruktúra és (fizikai) körülmények, tanárok, tanítási módszerek, oktatásban felhasznált eszközök, ösztöndíj, egyéb. A két kérdés leggyakoribb válaszait az alábbi szófelhőkben ábrázoltuk, ahol a nagyobb betűtípus a gyakoribb említéseket jelölik. A válaszadó tanulók jellemzően az iskola higiéniai körülményein változtatnának, több gyakorlati órát szeretnének, növelnék az ösztöndíj mértékét, illetve későbbi időpontban kezdenék a tanórákat. A tanárok, a közösség, az osztálytermi/iskolai hangulat megítélése igen kedvező (azaz ezeken nem változtatna a kutatásban résztvevő diákok többsége), továbbá kedvezően értékelik az ösztöndíjakat, illetve a gyakorlati oktatás fejlesztését is.

37. ábra: Mi az a három dolog, amin biztosan változtatnál a képzéssel/iskoláddal kapcsolatban?
– szabadszavas válaszok szófelhője

N=7 023

38. ábra: Mi az a három dolog, amiben biztosan nem változtatnál a jelenlegi képzéssel/iskoláddal kapcsolatban? – szabadszavas válaszok szófelhője
N=6 088

Módszertani áttekintő

A pályakövetési felmérés célja annak megismerése, hogy milyen motivációval érkeznek a szakképzésbe a tanulók, mennyire elégedettek a képzésükkel, illetve mik a további terveik a képzés lezárását követően. Az adatfelvétel online, a központi tanulmányi rendszeren (KRÉTA) keresztül történt önkitöltős módon 2024. április 11. és május 31. között. A tanulók üzenet formájában kaptak felkérést a kérdőív kitöltésére, emlékeztető levél három alkalommal került kiküldésre. A fiatalabb, 16 éven aluli korosztály csak a szülői hozzájárulási nyilatkozatok visszajuttatását követően érhetette el a kérdőívet. A felmérés során három kialakított alpopulációt szoltítottunk meg: (A) a képzést kezdő kilencedik évfolyamosokat (ideértve a rugalmas képzési utakon tanulókat is), (B) a 2023/24-as tanévben legalább 10. évfolyamra, de nem végzős évfolyamra járókat, továbbá (C) az adott tanévben tanulmányaikat lezárni készülőket (végzős évfolyamra járók). A mintavételi keretet a Szakképzési Információs Rendszer nyilvántartása adta. Az alcsoportok meghatározását követően minden érintett részére elérhetővé vált a számára releváns kérdőív. Ugyanakkor, bár az alapsokaság adatai és tagjai ismertek, továbbá minden érintett megkapta a kérdőívet, a kitöltés teljes mértékben a válaszadási hajlandóságon múlt.

Ez utóbbi az egyes csoportokban átlagosan 19,0% körül alakult, és a végzős évfolyamokon tanulók körében volt a legmagasabb (21,6%):

Csoport	Visszaküldött (érvényes) kérdőívek száma	Válaszadási ráta	Megszólított tanulók száma
A: Kilencedik évfolyamosok	11 706	20,6%	56 793
B: Köztes évfolyamosok	18 573	17,4%	106 965
C: Végzős évfolyamosok	6 782	21,6%	31 370
Összesen	37 061	19,0%	195 128

2. Táblázat: Válaszadási hajlandóság tanulói csoportonként

A teljes populáció létszáma 195 128 fő, az adatgyűjtés alkalmával 37 879 fő nyers (adattisztítást igénylő) válasz érkezett. Az érvényes válaszadók közül a válaszminőség ellenőrzése során a skálás kérdésekre visszatérően ugyanazon értéket jelölők (straightlining) és a hozzájárulási nyilatkozatot visszavonók kizárásra kerültek (összesen 818 fő). Ez alapján az elemzésben 37 061 válasz került feldolgozásra.

Az egyes kérdések megválaszolása nem minden tanuló számára volt kötelező, így az eredmények közlésekor előfordulhatnak kisebb eltérések az adott kérdésre érkező visszajelzések számában.

Az adatfelvételt követően a mintavételből eredő kisebb torzulásokat kétlépcsős peremsúlyozási eljárással igazítottuk ki. A súlyozás első lépcsőjében az egyes almintákon belüli arányok kerültek kiigazításra, a második lépcsőben pedig a három tanulói csoport (alminta) egymáshoz viszonyított arányait állítottuk be. Összességében a teljes minta így az egyes almintákra; a tanulók képzésének típusára, a tanulók nemére, életkori csoportjára, tanulói sajátosságaira (SNI vagy BTMN státusz); valamint az iskola regionális elhelyezkedésére és típusára reprezentatívnek minősül. Az egyes alminták a fenti szempontokra önállóan is biztosítják a reprezentativitás kritériumait (a súlyozás alapmutatóit a 3-5. táblázatban foglaltuk össze).

A hibahatár 95%-os megbízhatósági szinten $\pm 0,46\%$ (az egyes almintákban: A: $\pm 0,81\%$, B: $\pm 0,65\%$, C: $\pm 1,05\%$).

Köszönettel tartozunk minden intézménynek, ahol támogatták a tanulókat a kérdőív elérésében, kitöltésében!

		Megszólított tanulók	9. évfolyamosok				köztes évfolyamok				végzős évfolyamra járók				Összesen			
			súlyozatlan		súlyozott		súlyozatlan		súlyozott		súlyozatlan		súlyozott		súlyozatlan		súlyozott	
			N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
NEM	férfi	58%	6463	55%	6244	58%	10205	55%	11556	57%	3584	53%	3628	61%	20252	55%	21428	58%
	nő	42%	5243	45%	4540	42%	8368	45%	8754	43%	3198	47%	2339	39%	16809	45%	15633	42%
KORCSOPORT	14 évesek	5%	2156	18%	1693	16%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2156	6%	1693	5%
	15 évesek	21%	7248	62%	6104	57%	1663	9%	1523	7%	0	0%	0	0%	8911	24%	7627	21%
	16 évesek	22%	1729	15%	1963	18%	6162	33%	5971	29%	286	4%	281	5%	8177	22%	8215	22%
	17 évesek	21%	344	3%	496	5%	5400	29%	5870	29%	1551	23%	1315	22%	7295	20%	7681	21%
	18 évesek	16%	107	1%	194	2%	3867	21%	4671	23%	1999	29%	967	16%	5973	16%	5832	16%
	19 évesek	9%	61	1%	97	1%	1139	6%	1604	8%	1691	25%	1699	28%	2891	8%	3400	9%
	20-22 évesek	6%	53	0%	97	1%	314	2%	609	3%	1182	17%	1562	26%	1549	4%	2268	6%
	22 évnél idősebbek	1%	8	0%	140	1%	28	0%	61	0%	73	1%	143	2%	109	0%	344	1%
ISKOLATÍPUS	szakgimnázium	1%	24	0%	54	0%	137	1%	152	1%	157	2%	149	2%	318	1%	355	1%
	szakképző iskola	25%	3059	26%	3825	35%	2218	12%	2906	14%	2522	37%	2716	46%	7799	21%	9446	25%
	technikum	74%	8623	74%	6906	64%	16218	87%	17252	85%	4103	60%	3102	52%	28944	78%	27260	74%
KEPZESTÍPUS	OKJ	6%	89	1%	302	3%	152	1%	162	1%	1362	20%	1599	27%	1603	4%	2064	6%
	Új szakmajegyzék	94%	11617	99%	10483	97%	18421	99%	20147	99%	5420	80%	4368	73%	35458	96%	34997	94%
RÉGIÓ	Dél-Alföld	15%	2376	20%	1533	14%	3188	17%	2948	15%	1363	20%	913	15%	6927	19%	5394	15%
	Dél-Dunántúl	9%	824	7%	961	9%	1043	6%	1748	9%	539	8%	615	10%	2406	6%	3324	9%
	Észak-Alföld	16%	2283	20%	1857	17%	3601	19%	3131	15%	1470	22%	1026	17%	7354	20%	6014	16%
	Észak-Magyarország	12%	975	8%	1360	13%	1604	9%	2236	11%	503	7%	704	12%	3082	8%	4301	12%
	Közép-Dunántúl	12%	1122	10%	1241	12%	1790	10%	2358	12%	611	9%	638	11%	3523	10%	4238	11%
	Közép-Magyarország	24%	2251	19%	2526	23%	4298	23%	5204	26%	1207	18%	1253	21%	7756	21%	8984	24%
	Nyugat-Dunántúl	13%	1875	16%	1306	12%	3049	16%	2684	13%	1089	16%	817	14%	6013	16%	4807	13%
BTMN STÁTUSZ	nem jellemző	93%	10834	93%	9954	92%	17357	93%	18867	93%	6311	93%	5525	93%	34502	93%	34347	93%
	jellemző	7%	872	7%	830	8%	1216	7%	1442	7%	471	7%	442	7%	2559	7%	2714	7%
SNI STÁTUSZ	nem jellemző	92%	10713	92%	9793	91%	17355	93%	18827	93%	6199	91%	5400	91%	34267	92%	34019	92%
	jellemző	8%	993	8%	992	9%	1218	7%	1483	7%	583	9%	567	9%	2794	8%	3042	8%
ÖSSZESEN		100%	11706	100%	10784	100%	18573	100%	20310	100%	6782	100%	5967	100%	37061	100%	37061	100%

3. Táblázat: A kutatás során megszólított tanulók reprezentativitási jellemzői almintánként, súlyozatlan és súlyozot elemszámok (N) és arányok (%)

		súlyozatlan		súlyozott	
		N	%	N	%
TANULÓI CSOPORTOK	9. évfolyamosok	11706	32%	10785	29%
	köztes évfolyamosok	18573	50%	20309	55%
	végzős évfolyamosok	6792	18%	5967	16%
ÖSSZESEN		37061	100%	37061	100%

4. Táblázat: A tanulói csoportok (alminták) súlyozatlan és súlyozott elemszámai (N) és arányai

		átlag*
NEM	férfi	1,058
	nő	0,930
KORCSOPORT	14 évesek	0,784
	15 évesek	0,856
	16 évesek	1,001
	17 évesek	1,053
	18 évesek	0,977
	19 évesek	1,176
	20-22 évesek	1,465
	22 évnél idősebbek	3,158
ISKOLATÍPUS	szakgimnázium	1,117
	szakképző iskola	1,211
KEPZESTÍPUS	technikum	0,942
	OKJ	1,287
	Új szakmajegyzék	0,987
RÉGIÓ	Dél-Alföld	0,779
	Dél-Dunántúl	1,381
	Észak-Alföld	0,818
	Észak-Magyarország	1,395
	Közép-Dunántúl	1,203
	Közép-Magyarország	1,153
	Nyugat-Dunántúl	0,800
BTMN STÁTUSZ	nem jellemző	0,996
	jellemző	1,061
SNI STÁTUSZ	nem jellemző	0,993
	jellemző	1,089
TANULÓI CSOPORTOK	9. évfolyamosok	0,921
	16 évesek	1,094
	végzős évfolyamra járók	0,880
ÖSSZESEN		1,000

*sig.: $p < 0,05$

5. Táblázat: A súlyváltozó átlagai a kutatás során megszólított tanulók reprezentativitási jellemzői szerint

Táblázat- és ábrajegyzék

1. ábra: A teljes sokaság, súlyozatlan és a súlyozott minta fő eloszlásai N[megszólított tanulók száma]=195 128, N[válaszadók száma]=37 061	6
2. ábra: Szakképzésről történő tájékozódás felületei – Honnan tájékozódtál a szakképzésről? - Több választ is megjelölhetsz!.....	8
3. ábra: Szakképzésről történő tájékozódás felületei – egyéb honlapok – Az alábbiak közül mely oldalakat látogattad? Több választ is megjelölhetsz!.....	8
4. ábra: A szakképzés választásának körülményei – Miért választottad a szakképzést? Több választ is megjelölhetsz!.....	10
5. ábra: Az aktuális képzés választásának körülményei – Miért választottad ezt a képzést? Jelöld mindegyik állításnál, hogy mennyire volt jellemző Rád a szakma választásakor!.....	11
6. ábra: Képzéssel kapcsolatos elégedettség – Mennyire értesz egyet az alábbi állításokkal a jelenlegi képzésedre vonatkozóan? átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben); mindhárom alminta; N=36 802; 9. évfolyamosok almintája, N=10 525; köztes évfolyamosok és végzősök almintája, N=26 276.....	12
7. ábra: Képzéssel kapcsolatos elégedettség csoportonként – Mennyire értesz egyet az alábbi állításokkal a jelenlegi képzésedre vonatkozóan? átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben); mindhárom alminta, N=36 802; 9. évfolyamosok almintája, N=10 525; köztes évfolyamosok és végzősök almintája, N=26 276.....	13
8. ábra: Kérlek, jelöld, hogy mit gondolsz az ösztöndíjról! átlagok ötfokozatú skálán alminták szerint (1: egyáltalán nem fontos/mindenképpen jár nekem – 5: nagyon fontos/sokat teszek érte); 9. évfolyamosok és köztes évfolyamosok almintája; az ösztöndíjat kapók körében; N=28 559.....	14
9. ábra: Kérlek, jelöld, hogy mit gondolsz az ösztöndíjról! átlagok ötfokozatú skálán a lakóhely településtípusa szerint (1: egyáltalán nem fontos/mindenképpen jár nekem – 5: nagyon fontos/sokat teszek érte); 9. évfolyamosok és köztes évfolyamosok almintája; az ösztöndíjat kapók körében; N=28 559	15
10. ábra: Rugalmas képzések választásának körülményei: a két legnépszerűbb állítást választók létszáma – Miért választottad a Műhelyiskolát / a Dobbantó programot / az Orientációs évfolyamot? Több választ is megjelölhetsz! 9. évfolyamosok almintája; N=259	17
11. ábra: Rugalmas képzések hozzáadott értéke: a legnépszerűbb állítást választók létszáma – Miért szeretsz a Műhelyiskolába / Orientációs évfolyamra / Dobbantó programra járni? Több választ is megjelölhetsz! 9. évfolyamosok almintája; N=259	18
12. ábra: Anya / nevelőanya és apa / nevelőapa legmagasabb iskolai végzettsége – Mi az anyukád (nevelőanyukád) / apukád (nevelőapukád) legmagasabb iskolai végzettsége? mindhárom alminta; N[apa]=35 535, N[anya]=35 853.....	20
13. ábra: Családi támogatással kapcsolatos állítások – Mennyire jellemzőek Rád az alábbiak? átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben) mindhárom alminta	22
14. ábra: Családi támogatás kapcsolatos állításokból kialakított index és a szülők legmagasabb iskolai végzettsége átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben); mindhárom alminta; N=1 768, 22 243 és 8494	23

1. Táblázat: A családi támogatás-index átlagai mindkét szülő, az anya/nevelőanya és az apa/nevelőapa legmagasabb iskolai végzettsége, valamint a tanuló képzéstípusa szerint; átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben); mindhárom almintája; N=24 808, 24 374 és 23 356.....	24
15. ábra: Végzősök munkavállalás formáinak megoszlása – Az alábbiak közül melyek jellemzőek Rád? Több választ is megjelölhetsz! végzős tanulók almintája; N=5 967	25
16. ábra: Munkaidő arányai a munka típusa szerint – Hetente hány órában dolgozol? végzős tanulók almintája; N[diákmunka]=765; N[egyéb munka]= 1185.....	26
17. ábra: Munka kapcsolódása a tanult szakmához a diákmunkát és egyéb munkát végző diákok körében értékek – Mennyire kapcsolódik a munkád a leendő végzettségedhez? végzős tanulók almintája; N[diákmunka]=765; N[egyéb munka]=1185.....	27
18. ábra: Munkával kapcsolatos elégedettség, siker érzet a végzős tanulók körében – Mitől érzed magad sikeresnek a munkádban? átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem ért egyet – 5: teljes mértékben egyetért); végzős tanulók almintája; N=5967.....	28
19. ábra: Duális képzéssel kapcsolatos hozzáadott értékek – Mennyire fontosak számodra az alábbiak a duális képzéssel kapcsolatban? átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem fontos – 5: nagyon fontos); köztes évfolyamok és végzős tanulók almintája; N[összes megkérdezett]=10 250; N[köztes évfolyamok]=7 017 N[végzős tanulók]=3 233.....	29
20. ábra: Duális képzés megítélése – Mennyire értesz egyet a duális képzéssel kapcsolatban az alábbiakkal? átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem ért egyet – 5: teljes mértékben egyetért); köztes évfolyamok és végzős tanulók almintája; N[összes megkérdezett]=10 250; N[köztes évfolyamosok]=7 017; N[végzős tanulók]=3 233.....	30
21. ábra: Duális cégek, vállalatok mérete - Körülbelül hányan dolgoznak annál a cégnél, vállalatnál, ahol dolgozol? N[összes megkérdezett]=10 250; N[köztes évfolyamosok]=7 017; N[végzős tanulók]=3 233.....	31
23. ábra: Duális képzőhelyek száma - Jelenlegi képzésedre visszatekintve hány cégnél vagy vállalatnál vettél részt duális képzésedben? N[végzős tanulók]=3 233.....	33
24. ábra: Az általános iskolák pályaorientációs tevékenysége – Az alábbiak mennyire voltak jellemzők az általános iskoládban? átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben); 9. évfolyamos tanulók almintája; N=10 785.....	34
25. ábra: Elhelyezkedéssel kapcsolatos információk – Mennyire jellemzőek Rád az alábbiak? átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben); köztes évfolyamos és végzős tanulók almintája; N[összes megkérdezett]=26 276; N[köztes évfolyamok]=20 309; N[végzős tanulók]=5 967	35
26. ábra: Szakmával kapcsolatos önismeretei kérdések alpopuláció szerinti bontásban – Mennyire jellemzőek Rád az alábbiak? átlagok ötfokozatú skálán (1: egyáltalán nem – 5: teljes mértékben); köztes évfolyamos és végzős tanulók almintája; N[összes megkérdezett]=26 276; N[köztes évfolyamok]=20 309 N[végzős tanulók]=5 967.....	36
27. ábra: A 3-5 éves jövőbeli tervek megoszlásai az alpopulációk szerint – Mik a terveid a következő évekre? Több választ is jelölhetsz! köztes évfolyamok és végzős tanulók almintája; N[köztes évfolyamok]=20 309; N[végzős tanulók]=5 967.....	38
28. ábra: A 3-5 éves jövőbeli tervek fő irányai – alminták és képzéstípus szerint köztes évfolyamosok és végzős tanulók almintája; N[összes megkérdezett]= 26 276; N[köztes évfolyamok]= 20 309; N[végzős tanulók]= 5 967; N[szakképzős tanulók]= 5 622; N[technikumi tanulók]= 20 655	39
29. ábra: 16 évesek jövőbeli terveinek megoszlásai a szülők legmagasabb iskolai végzettsége és képzéstípus szerint köztes évfolyamok almintája; N=18 284	41

30. ábra: Végzősök jövőbeli terveinek megoszlásai a szülők legmagasabb iskolai végzettsége és képzéstípus szerint végzős évfolyamra járók almintája; N=5 304	41
31. ábra: Elhelyezkedési lehetőségek ismerete – Az alábbiak közül melyik jellemző Rád? Több választ is megjelölhetsz! végzős évfolyamra járók almintája; az elhelyezkedést tervező tanulók körében; N=5 967	42
32. ábra: Továbbtanulási lehetőségek ismerete – Az alábbiak közül melyik jellemző Rád? Több választ is megjelölhetsz! végzős évfolyamra járók almintája; nem tanult szakmához illeszkedő és nem felsőfokú tanulmányok folytatását tervező tanulók körében; N=657.....	43
33. ábra: Továbbtanulási lehetőségek ismerete – Az alábbiak közül melyik jellemző Rád? Több választ is megjelölhetsz! végzős évfolyamra járók almintája; felsőfokú továbbtanulást tervező tanulók körében; N=1066	44
34. ábra: Önértékelés tantárgycsoportonként – Milyen tanulónak számítasz MOST a szakképzésben a többi diákhoz képest az alábbi tantárgyak esetén? – SZAKMAI ELMÉLETI tárgyak N[kilencedikes évfolyam]=10 785 N[köztes évfolyamosok]=20 310.....	44
35. ábra: Önértékelés tantárgycsoportonként – Milyen tanulónak számítasz MOST a szakképzésben a többi diákhoz képest az alábbi tantárgyak esetén? – SZAKMAI GYAKORLATI tárgyak N[kilencedikes évfolyam]=10 785 N[köztes évfolyamok]=20 310.....	45
36. ábra: Önértékelés tantárgycsoportonként – Milyen tanulónak számítasz MOST a szakképzésben a többi diák-hoz képest az alábbi tantárgyak esetén? – KÖZISMERETI TÁRGYAK N[kilencedikes évfolyam]=10 785 N[köztes évfolyamok]=20 310.....	46
37. ábra: Mi az a három dolog, amin biztosan változtatnál a képzésseddel/iskoláddal kapcsolatosan? – szabadszavas válaszok szófelhője N=7 023	47
38. ábra: Mi az a három dolog, amiben biztosan nem változtatnál a jelenlegi képzésseddel/iskoláddal kapcsolatban? – szabadszavas válaszok szófelhője N=6 088.....	48
2. Táblázat: Válaszadási hajlandóság tanulói csoportonként	49
3. Táblázat: A kutatás során megszólított tanulók reprezentativitási jellemzői almintánként, súlyozatlan és súlyozott elemszámok (N) és arányok (%).....	51
4. Táblázat: A tanulói csoportok (alminták) súlyozatlan és súlyozott elemszámai (N) és arányai	52
5. Táblázat: A súlyváltozó átlagai a kutatás során megszólított tanulók reprezentativitási jellemzői szerint.....	52